

NORDHORDLAND TINGBOK

nr. 9

1667

1667: 1

Hielp Gud nu och altid.

Anno 1667 den 26 January paa Bergen Raadstue betient Retten I Laugmandens sted.

Rasmus Jørgensen steffint Præs/identen och Borgemestere och Raads domb til Suechelse, formedelst at de har tildømt hamb at schafe 3 pengeposter til stede, som war hamb i foruaring Lefrit, huilche blefue udj Niels Pedersens Huus bortstollen, Och formeener at hand for deris domb bør Endtlediget were, efter steffningens widere indhold som blef lest. Indlagdes en Sedel som Niels Pedersen har ladet Lese af Predichestoelen och Liuse den begangen Tiufuerj, och Ved gich Niels Pedersen at det war hans Zedel, och den efter hans begiering afkyndt, blef och fremblagt paa stefnte domb. Tomas Gilkrist erholte for Retten wed ord och opRagte fingere, saa Sant hamb Gud schulle hielpe til Siell och Liff, da war {blef} i de 3 poster som hand Rasmus Jørgensen i foruaring hafde Lefuerit, {bort stollen} som berettis at were bortstollen, 728 Rdr. Och beKiende Søfren Tomasen och Anders Christj, som Schotsch maal forstaar, at hand gjorde denne Æd Retteligen, huorpaa de gjorde deris æd met opragte fingere. Anders Christj erholte for Retten wed hans høyeste æd met opRagte fingere, at hand iche wiste at Tomas Gilkrist Satte nogen penge til Rasmus Jørgensen i foruaring, førend Trej eller fire dage efter at de war Rasmus Leffuerit. Rasmus Jørgensen beKiende, at Tomas Gilkrist Lefuerede hamb pengene \I/ {at} foruaring, førend at de Schottsche folch blef Arresterede paa Slottet. Søfren Tomasen sagde for Retten at om pengene i Begyndelsen haffde blefuen dømt till Kongen, da haffde Gilkrist iche schøtt deromb. Tomas Gilkrist beKiende at dend 12 Ap/rilis 1666, blef de schottsche Arresterede paa Slotted och nogele dage tilforne Leffuerede hand pengene i foruaring. Niels Pedersen erholte Ved æd at hand iche Wiste huem pengene tilhørte, som Rasmus Jørgensen hoes hannem i foruaring Satte, Rasmus beKiende och at Niels Pedersen iche Wiste huem penge tilKomb.

1667: 1b

Tomas Gilkrist beKiende at hand gich met Rasmus da hand bar pengene, men wiste iche i huis hus de blef indbaaren. Tomas beKiende ydermerre at Rasmus Jørgensen Lefuerede hannem den fierde pose penge igien den samme Natt som hand \om dagen/ blef frj af Arresten som war dend 23 Juny, huor udj war 200 Rdr. Bommen som de bortstollen penge har werit udj blef paa Raadstuen opbragt, huor paa er schaaren It fire Kandt hull, som pengene er Vdtagen. Niels beKiende at Natten til Torsdag for Pindtze hellige dage 1666 blef pengene stollen. Anne Zachariasdatter beKiende at hun Lefuerede Rasmus Jørgen/sen 10 Rdr i Niels Pedersens hus for dynnewahr, som hand lagde i Bommen som de bortstollen penge schal werit udj, och sam/m/e tid tog Rasmus en Rdr op igien af Bommen och Lefuerede hende, Men huad tid det war om Aarit, sagde hun sig iche Kunde erindre, Men om der blef nogen af hans egne penge stollen, sagde hun iche at wide. Ingeborg Jonsdatter beKiende at hun war hoes och saa dette passerede som Anne Zachariasdatter profuet hafr. Huor paa de begge gjorde deris æd. Paa Borgemester och Raads weigne, møtte Peder Hansen Raadmand, och formeente met deris domb ingen WRett giort. Ole Poffuelsen Komb for Retten och paa Herr Laugmands Weigne formeente, efter den schriftlig Ordre som hand har af hans Exel/lence Her Statholder, at Borgemester och Raads

domb burde wed magt blifue. Niels Pedersen sagde at den Nat pengene blef stollen blef hullet schaaren paa Bommen i hans Kiøchen eftter at den af Tyfuene war Ned taget. Byefogdens fuldmegtig Anders Dauitsen møtte och formeente at penge bør were til Ko/nglig Ma/yestet forbrut hoes den, {demb} der worden tilKient, dem igien at forschaffe, Sagen optaget til parterne Aduaris Igien at møde, Och eftter tilspørgelse Erchlerede parterne at de iche hafde mere at indlegge?

1667: 2

Anno 1667 den 25 Febr/uarj War Ole Bielcherøen Lensmand, Anders Bildøen Rasmus Landra, Erich Knapschoug Ole Echerhofde Anders Arefjord <Ole Eye> och Anders Kaabeltuet Laugrettismend i Sartor schibred, forsamblede paa Sollisuig, Retten at betienne. Huor da for Retten fremb komb Johanis Nielsen som hafde i Rette stefnt Halduor Turøen och hans Søn Arne Halduorsen, formeeneende at hand er nest til sielf at bruge och beside 1/2 pund fischisleye i for/schreff/ne Sollisuig, som hand til Arne den 17 Novembr/is 1658 har sted och fest, efttersom Arne Aldrig sielf har brugt eller besiddet gaarden, som en Lejlending eftter Lougen bør at giøre, Men der tuert imoed giftt hans fader Halduor Turøen Brugis, som hand formeente Lougen iche til steder, Hermoed møtte Halduor Turøen paa hans egen och Søns weigne, och i Rette lagde for/schreff/ne sin Søn Arne Halduorsens Bøxell Sedel, som Johans hamb paa samme part Jord gifuet hafr, som blef Lest. Indlagdis Arnes fuldmagt, At hand er for Reigst til Nordland hans Næring at søege. Halduor blef tilspurt for Retten, om hans Søn Arne Halduorsen, nogen tid hafde sielf brugt eller beboed for/schreff/ne gaarde part Sollisuig, eftter Bøxel Sedelens tilhold, Huortil hand suarede Nej, efttersom hand Kon er en Vng Persoen eller dreng. Frederich Mogensen Komb for Retten och beKiende at hans fader Solte for/schreff/ne 1/2 pd fischis Leye til Knud Botolfsen i Sanden i Bergen, Och Knud Botolfsen Soldte det igien til for/schreff/ne Johannis Nielsen, Men huor lenge det egentlig er siden, sagde Fredrich sig iche at Kunde wide. Och indlagde Halduor Turøen be/mel/te Fredrich Mogensens schriftlig beretning, som blef lest. Johannis Nielsen sagde for Retten at om Arne Haluorsen wil sielf Boe paa gaarden, da wil hand Endtuige den igien for hamb, med saadan Wilkor, Johans Nielsen bøed Halduor Sønnens Bøxell penge igien for Retten 6 Rixdaler, som hand for Retten paa bordet fremblagde, Och tilstoed Halduor, at Rasmus och Niels Landraa tilbed hamb Bøxel pengene i hans Hus før Jull nest forleden, Men Halduor sagde at hand iche wille dem enten da, eller nu Annamme, formeeneende at hans Søn burde frembdelis Nyde gaarden, endog hand den iche sielf bruger. Afsagt, eftterdj Johannis Sollisuig for Retten Sanded Ved sin æd met opRagte fingre at hand er Boeslids Mand och huusVild. Och for

1667: 2b

Juel nestleden Ved Tuende Mend, sampt nu for Retten, hamb Sønnens Bøxelpenge 6 Rixdaler tilbedet, som hand dog ej har willet Annamme. Til med har Sønnen som endnu er Vng Karl och I Nordlanden for Reigst, aldrig sielf nogen tid brugt eller besiddet gaarden eftter Lougen. Och ofr alt maa en Lejlending iche Imoed Lougen L. L. B: 16 Cap/itel beuilge en anden sin Leye Jord at Brugue. Derforuden erbyder Johannis at om Arne Halduorsen wil sielf boe paa gaarden och den eftter Lougen bruge, da wil hand med saadan Wilkor, den igien for hamb afstaa. Tji er der paa for Retten af sagt, at Johannis Nielsen er berettiget, sielf at bruge for/schreffn/e Jordepart, som hand til bemelte Arne Haluorsen bøxelet hafuer, Och bør Halduor Turøen den strax at Ryddelig giøre, och Johanis den igien at bruge och beside, tiltrede. Dog bør hand hamb hans Bøxell penge igien gifue. Och naar Johans stefner paa det øfrige som Arne Halduorsen i for/schreffn/e Sollesuig bøxlet hafuer, Saa gaais och derom huis Rett er.

Samme dag war for/schreff/ne Laugrettismend forsamlede paa Windenes efter Niels Andersens Michel Jacobsens Rasmus Ifuersens och Poul Johansens Begiering paa Rettens Weigne, samptlig boende paa for/schreff/ne Windenes, Huor da och møtte Frederich Hansen Steen fuldmegtig ofuer Welb/emelte Jomfru Kirsten Bildts goedts, som de paa Rettens Weigne hafde ladet fordre til for/schreffn/e Windenes, Och beKlagede for/schreffne Windenesis Besiddere sig Høyligen ofuer den stoere af giftt Nemblig 15 Rixdaler, som de gifuer Welbe/mel/te frue Kirsten Bildt i Aarlig afgifft af Tuende Laxeuoger, som de foregaf at hafue falden demb nu i Langsommelig tid alt for megit Besuerlig, Och er demb nu til største for Armelse, Och iche lenger at Kand saadant Vdstaa, eftersom fischeriet slaar megit feil meere end i førige tider; Tilmed Anuistis, At en flue eller It schier ligger mit i fischens Rendtzet i den ene Wog som gaar 10 Rdr af, sampt at grunden Woxer meere och meere til, och med MarLøg eller gres ofuer groes, som fischen \mercheligen/ schyr for, Beklagende derfor, at de ingenlunde her efter Kunde formaa, den stoere afgifft at Vdstaa, Men Begierte at demb nogen forlindring motte forVndis, saa som at gifue af Wogerne Aarlig 8 Rdr, paa det at Jorddroten i saa maade Kunde

1667: 3

faa saadan billig afgifft, Och de och paa deris side Kunde Ved Blifue, som de formoedede at deris gunstige Welb/emelte Jorddrot sambytycher och bliftr tilfridtz med, efter som de formoedede at hendis Welb/emelte iche ynscher eller begierer deris forArmelse, Her Imoed møtte Fredrich Steen paa Welb/emelte fru Kirsten Bildts Weigne, som sagde at hand ingen afslag paa afgifften Kunde eller Torde sambytyche. Och indlagde for/schreffn/e Windenesis Besideris Supplication Dat/erit 10 Julj 1659 om afslag paa for/schreffne afgifft, huor paa fru Kiersten Bildt har Suarit, at om de iche wil were fornøyet met afgifften, da at giøre gaarden Ryddelig. Denne begiering nogen stund I Betenchende Optagen.

Anno 1667 den 28 Febr/uaris paa Bergen Raadstue den Sag om de bort stollen 728 Rdr fore togen. Och møtte Rasmus Jørgensen met hans fuldmegtig Poul Wilhelm, sampt Gilkristis fuldmegtig Søfren Tomasen, disligeste Anders Christj. Rasmus Jørgensen efter tilspørgelse sagde for Retten At Tomas Gilkrist Lifuerede hamb pengene i hans Suoger Anders Christis Huus. Huortil Anders Christj suarede at hand iche da war tilstede. Oluf Pofuelsen møtte paa Herr Laugmand Jens Tollers Weigne och I Rettelagde en Admiralitetz domb huor Ved Tuende Schibe och goetz Schodter (Skotter) tilhørende, er dømbt Confisquerit, Och at Tomas Gilkrist har beKient, at samme bort stollen 728 Rdr, er af samme Confisquerit goedtz, Løst. Raadstue Protocolen blef och i Rette lagt, dermed beuistis at Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste, med de Hoog Moogende Herrn Statten OpRettede Alliancer er I alle Byens Capitainer deris Vnderhafuende Officerers och en stoer deel af Borgerschabets forsambling Publicerit <1 May 1666> sampt da alle och en huer Aduarit som her i Byen hafde eller wiste noget af Engelsch goedtz, eller noget til dem Kunde schyldig were, schulle det strax for Præsidenten til Kiende gifue, Vnder straf som Vedbør, Ellers formelder den Oprettede Alliance, At alle Engelsche Schibe som til Norge Ankommer, schulle tagis I Arrest, och goedtzet, Indtil Ko/nglig Ma/yestetz widere Naad/igste Anordning i goed foruaring at for blifue.

1667: 3b

Afsagt, endog at Rasmus Jørgensen och Anders Chrestj wel wiste, at det blef befalet, at de her udj Byen Werrende Engelsche och fremmede Schotsche folchis Schibe och goedtz, schulle Arresteris, som met Byens Protocol beuisis, At den 1 May 1666, blef paa Bergen Raadstue udj en stoer deel af Borgeschabetz, sampt alle Byens Capitainer och deris Vnderhafuende Officerers forsambling, Ofentlig Publicerit, de Alliancer, som woris Allernaadigste Arfue Herre och

Konge, med de Hoog Mogende Herrn Statten, Naadigst hafde OpRett, At de udj Norge An kommende Engelsche Schibe, schulle tagis i Arrest, och goedtzet udj goed foruaring forblifue, indtil hans Ko/nglig Ma/yestetz egen Naad/igste widere Anordning, Huorfor Byens Øfrighed samme tid for Retten Aluorligen befalede, At huem som her I Byen, hafde eller Wiste noget af de Engelschis goedtzt, schulle det strax tilkiende gifue, Vnder tilbørlig straf. Iche dismindre har Rasmus Jørgensen och Anders Chrestj, dog iche willet Aabenbare, fire forseiglede poeser penge, som Rasmus af Tomas Gilkrist Kiøbmand af Schotland, blef Lefuerit at giemme och foruare, der hand tillige med flere Schotsche folch, in Ap/rilis nest tilforne, blef taget i Arrest paa Bergenhuus. Och fore gifuer Rasmus Jørgensen (eftter de Vidnisbiurd som Niels Pedersen har ført) At Natten til Torsdag i Pindtz Vge 1666, Imidler tid at Gilkrist Sad i Arrest, sa blef de Trende poser penge bort stollen. Och har Gilkrist for Retten Ved æd och opRagte fingre beKient, At i samme Trende poeser, waar 728 Rdr, som blef bort stollen, Men da hand den 23 Juny nest eftter, blef Arresten Endtlediget, Lefuerede Rasmus hamb den beholden fierde posse penge til bage, som Tiufuen lod ligge igien, huorudj Gilkrist beretter, war 200 Rdr. Anders {Gil}kristj (Christj), er och aff Tomas Gilkrist, I hans for Retten Indlagde forsetter, beschylt, At hand eftter hans Raad, lefuerede Rasmus pengene I foruaring. Tilmed hafuer Anders och sielf for Retten beKient, At hand Wiste at Gilkrist

1667: 4

hafde Lefuerit Rasmus penge i foruaring, samt at Gilkrist hafde hamb tilspurt, om Rasmus war Troe, Och noget der eftter, begierte hand en beuis af Anders paa de penge til Rasmus Lefrede, Disligeste at Gilkristis Herre I Schotland, hafde Anders tilschrefuit, at hielpe hamb med hans Kiøbmandschab til Rette i Kiøb och Sal, huoraff Klarligen erfaris, at hand har werit hans Kiøbmandschab och pengenis giemmelse, wel beuist, Er och med Admiralitetz domb beuist, At de her for Byen liggende Tuende schotsche Schibe, Kaldis Bunte lamb och Jonas, er med deris her indkommende och Vdgaende Lading, formedelst den af Kongen af Store Britanien, Imoed woris Allernaadigste Arfue Herre och Konge och hans Vndersotter, Declarerede Offentlig Krig, och feigde, dømbt pris och Confisquerit, Af huilche Schibs Lading, for/schreff/ne Gilkrist for Retten har Bekient, at samme bort stollen 728 Rdr Kommen er. Saa at Rasmus Jørgensen och (hans Suoger) Anders Chrestj, som en ædsoeren Borger, iche hafuer eftter deris pligt och schyldigh/ed, pengene Aabenbarit, At de eftter høyest be/mel/te Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste Befaling, Kunde blefuit i goed foruaring, Thj er derpaa for Retten afsagt At de strax bør at betale, huer en half part af for/schreff/ne 728 Rixdaler, Och eftter Loug och Rett, at hafue deris regres igien, til demb som pengene stollet hafr, Och hafuer Præsidenten samt Borgemestere och Raad ingen WRett giort. I det de har dømbt at pengene burde igien betalis, Anlangende {de 200 Rdr i} den poese, som Gilkrist beretter at Rasmus Jørgensen Lefuerede hamb til bage, met 200 Rdr udj, Huor om Præs/identen, Borgemestere och Raad, Iche endnu dømbt hafr, da naar derpaa steffnis, Kiendis wel deromb huis Retten gemes were Kand.

Anno 1667 den 18 Martj holtis **Almindelig Waarting paa Frechov i Herløe schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Søfren Niel/sen samt Bunde Lensmanden Oluf Landtsuig, Anders Fosse,

1667: 4b

Magne Hussebøe, Niels Erstad, Matias Røsland, Michel Wigeboe, Johans Huseboe, Anders Huseboe, Peder Ryland, Gutorm Grasdal, {Joha} Gulich Hesdal, Johans Rong, Ole Frechou, Oluf Jørgensen Toschen, Laugrettismend,

Da blev nu for Retten oplest Ko/nglig Ma/yestet Naad/igste Schatte Bref, at schatten schal Neruerende Aar Vdgifuis och betalís lige som 1664, Vndtagen Terminerne, som til Vndersaatternis bedre belejlighed schal betalís til fire Terminer Nemblig, den første til Paasche, den anden til Johannj, den Tredie til Michælis, och den fierde til Jull.

Iligemaade blev lest Ko/nglig Ma/yestet Naad/igste Befaling at til Flaadens fornødenhed schal Neruerende Aar betalís af huer fuld gaard Norden fieldtz trey Bismerpund eller en Wog goed Bergefisch (mest truleg bergtørka fisk) eller Radtschier (Råskjær = fisk delt på langs, men hang saman ved sporen. Hengt til tørk på ei stang, ei "rå" - derav namnet), och derudj Regnis, halfue och fierdings eller Øde gaarde At Advenant (Advenant = forholdsvis/i forhold til - her i forhold til dei andre, og høgare gards- eller skatteklassane) Etc.

Blef och lest Ko/nglig Ma/yestet Naadigste Bref, at forbe/mel/te Schatte Brefue schal paa tilbørlige steder lesis och for Kyndis, Och Iblant andet indeholder, at huor den paa buden Schatt Wden Bundens Ruin Præcisse til Anbefalede tider ej Kunde erleggis, da Jordroten (gardseigaren) sielf baade Lejlending Schatten Saauelsom Odel schatten at Clarere Etc. Sammeledis blev lest Ko/nglig Ma/yestet Naadigste Befaling, at naar Schatte Brefuene til Ting Læsis och for Kyndis, der da schal med hafuis It Rigtig fuldkommen Mandtal paa alle de som eftter Schatte brefuit, Schatte bør, were sig gaarde Mend Husmend och Handwerchs mend och Strandsidere i huer Tinglaug, Specificerendis der I huer gaard och pladtsis lejligh/ed eller Landschyld, sa[a]uelsom och en huer Husmands eller Hantwerchs Mands och Strandsiders Idret och Næring, och samme Mandtal af Fogden Sorenschifren och 12 Laugrettismend at beseiglis, eftter at en huer sin schatt derudj er tilschrefuen, saa som det paa hans Ko/nglig Ma/yestet Schatt Kommer for Rigtig Kand Passere.

Blef och lest Ko/nglig Ma/yestet Naad/igste Forordning, at Salt Compagniet er ophefuet, Och at Indlendsche schal gifue af en t/ønde Lynne borgs Salt (Lønborgsalt = bergsalt fra Lüneburg i Hannover) i Told 1 1/2 Rdr, och fremmede at gifue 2 Rdr, och Indlendsche at gifue af en Tønde fransch Salt eller andet fremmed Salt i Told 1 Rdr och fremmede at gifue 1 Rdr 1 Ort, Iligemaade blev publicerit Ko/nglig Ma/yestet Naad/igste Befaling, at ald Pelterj (Pelteri = sammennar på all slags pelsverk) och foer Werch (forverk), saauelsom flands (?) och Reenshuder, som

1667: 5

falder udj Norge, maa Selgis til huem det best Kand. Saa at hans Ko/nglig Ma/yestet wil hafue sin Naadigste forige Befaling til sin egen ind Kiøb, Ophefuet.

Blef och lest hans Ko/nglig Ma/yestet Naadigste Forordning, at huem som Indfører fremmed øl at Selge schal gifue af huer t/ønde halfanden Rixdaler och af It fad Serbster Øll eller Momme (Mumme = mørkt og svært sterkt øl brygd i dei tyske byane Braunschweig og Wismar) Trej Rdr.

Blef och publicerit Ko/nglig Ma/yestet Naadigste Forordning, at formedelst den Engelsche Krigs Declaration, wil hans Ko/nglig Ma/yestet Naad/igst hafue Confisquerit, ald den gield, som hans Ko/nglig Ma/yestet i Krafft af Sær(?) hans Kongelig Vdgifne Obligationer, er den Engelsche Societet i Hamburg blefuen schyldig, saauelsom och ald den anden fordring, som nogen Engelsch Vndersaat, enten hoes hans Ko/nglig Ma/yestet sielf, eller och nogen hans Ma/yestet Vndersaatter i nogen maader Kunde hafue at sege eller prætere, Och at alle och en huer schal inden Sex Maaneder til kiende gifue, huis de nogen Engelsch Mand Kunde schyldig were, I Danmarch paa schatt Cammerit och i Norge hoes Hans Ko/nglig Ma/yestet Statholder Etc. Och i Førsten dømme (fyrstedømmet) Slesuig och Holsten hoes Ko/nglig Ma/yestet Statholder paa huer sted det at tilkiende gifue.

Iligemaade blev publicerit Ko/nglig Ma/yestet Naadigste Anordning, Anlangende at ingen Søefolch i Ko/nglig Ma/yestet Riger Lande eller Førsten dømme, maa begifue sig udj fremmede Herrers eller Potentaters Tieniste, Vnder deris Boes Lods, och anden deris formues

Confiscation, sampt at Forualterne och Foegderne til børiligen der ofuer schal holde och ingenlunde dermed see igiennem fingre Vnder deris Bestillings fortabelse och anden tilbørlig straf.

Fogden Søfren Nielsen paa Ko/nglig Ma/yestetz Weigne Ved Bunde Lensm/ands stefning stefnt Anders Houglund, for at hand har gjort Brøllup for lenge met hans Søn. Oluf Frekov møtte paa hans Weigne och Liuste hans for fald, at hand er I Byen met hans Sønn som er Vdschrefuen, och der for ej Kunde møde. Der for Sagen til neste Ting opsatt.

Peder Hansen Raadmand, stefnt eftterschrefne {Ved} for giæld, Ved Bunde Lensm/ands stefnemaal. Nemblig Jacob Andersen Toftt for første Bøxel 12 Rdr, som formedelst W-uejer (uvér) iche møtte Niels Dafuanger for 8 March som iche heller formedelst haard Wejer nu møtte. Beroer derfor til neste Ting.

1667: 5b

Her Commissarius Hans Hansen Ved Bunde Lensmands stefnemaal steffnt Anders Johansen Iden, for huis ord hand i Mangers Prestegaard har sagt til Her Bischof, som hand har berettet at Herr Commissarius schulle talt i Alfuestrømb Anlangende en prest at Kalde til Mangers preste giæld. Anders Blef paa Raabt, møtte iche ej heller nogen paa hans Weigne.

Iligemaade hafde Her Commissarius ladet stefne Michel Wigebøe Matis Røsland, Magne Johans och Anders Hussebøe, omb de hafde hørt saadanne ord af Welbe/mel/te Her Commissarius som Anders Iden Bispen haffuer berettet, at de nu for Retten deris sandhed om ald des beschafenhed wille tilstaa. Da fremb komb for/schreff/ne Indstefnte, och foreholte Søfren Niels/en demb, at de deris Rette och bare sandhed om forsk/reff/ne wille Vdsige, huis ord de af Her Commissarius hørte. Da beKiende Michel Wigebøe, at hand och for/schreff/ne tillige med Anders Iden war i Alfuestrøm, och talte med Her Cammiss/arius som sagde til demb, at BisPen wille gjøre Bøn naar S/alig Her Jonæ (herr Jonas) Lig war begrafuet, at der Kunde fo.is(?) en goed Prædicant och Sogneprest igien, och som de war i Baaden at wille Roed bort, da Raabte hand Anders Iden op igien af Baaden, och sagde om hand iche wille tale met hamb, huor ofr Anders gich op aff Baaden til hamb som hand stoed paa Brøgen, Men huis ord hand talte met Anders Iden, sagde de at de iche hørtte, efttersom de sad i Baaden, Ellers berettede de, at Her Commissarj ord war til demb som før er melt, Och bad hand demb, bede Gud om Naade, at de Kunde faa en goed Prædicant igien, och efterdj hand war en Sogne Mand med, da saa hand saadant gierne, Mens hand Neffnte aldelis ingen persoen wed Naffn, som schulle Vdschichis(?), Widere end at der schulle Komme 2 eller 3 persoenner Vd at lade sig Høre, Men huem det schulle were, Neffnte hand iche. Det samme beKiende Matis Røsland, Magne, Johans och Anders Hussebøe, lige som for/schreffn/e Michel Wigebøe beKient hafuer. Och beKiende de samptlige ydermeere, at Her Borgemester Offue Jensen Komb i Borgestuen paa

1667: 6

Manger och sagde til demb, at de {schulle} iche wille gaa bort førend de hafde talt med BisPen. En half Timme der eftter, Vngefer, Komb Anders Iden til demb, och bad demb gaa ind til BisPen hand wille tale med demb, huilchet de och giorde, och spurte BisPen om de war de Mend som war i Alfuestrømb, Huortil de suarede Ja, saa spurte BisPen huad de giorde der, huortil de sagde och refererede BisPen de samme ord, som de nu for Retten sagt hafr. Men da Anders Iden det hørte sagde hand, at Her Commissarius haffde sagt at der Komb 2 eller 3 persoenner hiemb at lade sig høre, och der Iblant en persoen Peder Erichsen, om hand blef Kaldet, da war det wel.

Huortil Matis Røsland Suarede Anders Iden i BisPens och fleeris paaher, at hand och hans Staldrødre iche hørte andre ord af Commissarius, end som de nu for Retten beKient Haftr, och hørte iche at hand Neffnte Peder Erichs/en.

Niels Erstad steffnt Magne Tuett, for 9 1/2 S/lette March, for Rest som af Arf efter S/lig Niels Tuett her Kommer. Magne møtte och sagde at hand iche wille betale formedelst Niels schal were hamb schyldig paa Kierche Regenschab. Afsagt at Magne bør betale for/schreffn/e 9 1/2 March. Och siden søge Niels igien om hand har hamb for Kierchens Regenschab at tiltale.

Laugrettismend som til første Laugting schal af ligge deris Laugrettis æd Ole Knudsen Landtzuig och Magne Tuett.

Blef och nu for Retten publicerit Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste Breff At hans Ko/nglig Ma/yestet Naadigst hafuer Ophefuet dend af General Fiscal udj Norge Imoed Welb/emelte Loduig Rosenkrantz till Hatteberg, hafuende process, anlangende dend prætenderende frijhed paa nogle hans Sæde gaarde, och der for Resterende Schatters Clarering.

Disligeste at Hofland udj Sundhors Fogderj och Asch udj Nordhors Fogderj, schall Agtis och holdis for frj Adelige Sæde gaarde, Saa at Welbe/mel/te Loduig Rosenkrantz och hans efterkommere der paa her efter maa hafue och Niude de samme frjHeder och benaadinger, saa och der af met Schattens Vdgifuelse och andet

1667: 6b

Saadant, schal forholdis, saa som Adelen udj {Danmarch} Norge paa deris Rette gamble Sæde gaarder enten allerede Nyder och forundt er, eller her efter beuilget och Forordnit worder. Met widere des indhold, Daterit Kiøbenhafn Slott den 8 February 1666, som blef paa schrefuit.

Disligeste blef lest Tuende Copier af Ko/nglig Ma/yestetz Naad/igste Bref Dat/erit 13 Febr/uary 1666, at hans Ko/nglig Ma/yestet Naad/igst har opheffuit och efterlatt, den aff General Fiscal Imoed Welb/emelte Loduig RosenKrantz til Hatteberg Hafuende process, belangende en deel hans Sæde gaarder och goetz.

Anno 1667 den 19 Marty Blef **Almindelig Waarting holden paa Allenfit Tingstue I Allenfitt Schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz Foget Søfren Nielsen. Bunde Lensmanden Lauridtz Mundal Willum Tuett Niels Tuett, Haauor Isdal Hans Fosse, Hans Eicheland och Joen Nesse, Anders Isdal Laugrettismend, samt nogle af for/schreff/ne Schibreds Almue.

Blef da Lydeligen Lest och publicerit alle forbemelte Kongl/ige Forordninger och Schatte Brefue, lige som i Herløe schibred, som her tilforne findis Indført omb. scheid er.

Blef och for Kyndiget hans Exel/lence Herr General Maior woris gunstige Slotz herris Befalning, at Almuen iche maa Husse eller hæle nogen Soldatter eller Baadsmend, som Kommer Reigsendis hiemb Wden pas och bescheed, Vnder straf, som dem der huser fredløsse folch: Men at saadanne Wden pass och bescheed, Reigsende Soldatter eller Baadsmend, schal Anholdis, och fengsligen til Slottet schichis.

Peder Hansen Raadmand stefnt Ved Bunde Lensmandens steffning efter schrefne for Resterende Rettighed och Bøxel aff deris paa boende gaarder. Anders Otteraas for Landschyld och 3 Bøxel 2 1/2 Rdr, och Jule March 1/2 Rdr, Halduor ibm (Otteraas) for Landschyld och 3 bøxell 3 1/2 Rdr och Jule March 1/2 Rdr. Mogens Nord Mogenstad berettede at de er i Byen at betale. Mogens Nord Mogenstad beKiende at hand er Peder Hans/en It Aars Landschyld schyldig - 2 1/2 Rdr, som hand bør betale hamb inden 14 dage.

1667: 7

Aslach Sør Mogenstad beKiende at hand er Peder Hanssen schyldig 3 1/2 Rdr Landschyld och 3 bøxell, som hand blef til dømbt inden 14 dage at betale. Matias Bøgeuold schyldig 4 Rdr for 2 Aars Landschyld 65 och 66, Tredie Tage 1 Rdr, huilchet hans Søn Joen Matisen tilstoed, som och bør Peder Hanssen inden 14 dage at betalís, eller Ved Wurdering af en huers Boe som for schrefuet staar at Vdsøegis

Østen FieldsEnde stefnt Haauor AaderAas for 1 Rdr som hand ha/nnem har Laant, som Østens Søn Arne Østensen formeente at hand burde hamb igien betale. Haauors Søn Ole møtte och sagde at hans fader war i Byen, ellers meente hand at hans broedr Ole Hauorsen burde betale for/schreffn/e 1 Rdr, efttersom hand fich daleren och iche faderen. Afsagt at hermed beroer til at Haauor Kommer sielf tilstede, som Ved huem samme Rdr hafr bekommit.

Brynild Øfre Quamme och Gudmund Aasse Nefnt til Laugrettismend deris Laugrettisæd til førsthollende Botolphj Laugting at aflagge.

Anno 1667 den 20 Marty holtis **Almindelige Waarting paa Raadøe Tingstue udj Raadøe Schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Søfren Nielsen. Bunde Lensmanden Oluf Wetaas, Knud Olsuold, Niels Marøen, Lasse Hucheland Gunder Nøttuet Steffen Sæbøe, Mogens Ydstebøe Østen FieldsEnde, Hans Tougle, Niels Tuett, Rasmus Giere (Gjerde), Ole Soltuet, Ingebrit Qualem, Niels Risnes, Mogens Hoele, Niels och Niels ibm. Laugrettismend. samt nogle af for/schreffn/e Schibreds Almue.

Blef nu for Retten publicerit Ko/nglig Ma/yestetz Naad/igste Schatte Brefue Neruerende Aar Och de andre Kongl/ige Forordninger, som paa Herløe Schibred Tingstue som før er melt, Lest er,

sampt Herr General Maior woris gunstige Slotzherris schriftlig Befaling, At de Baadsmend och Soldatter som Kommer Reigsendis Wden pass, schal Almuen gribe och fengsligen til Slottet førís, Och om nogen demb Huser, da straffís der for, som dem der huser fredløes folch.

1667: 7b

Fogden ladet i Rette steffne Johans Tougle, Rasmus Tougle och Anders Frotioll, formedelst at de i nest forleden Winter emellem St: Mortens dag och Juel, Loed Weedwardens Hus af Wagt af Brende, der de holte Wagt paa Weedwaarden. Johans Tougle och Anders Frotiol møtte, och beKiende, At de som hafde Wagt for dem, hafde haftt Ild i en Torff och nogle Flisser som Laa paa en Helle i Hiørnet paa Husset, huor af de slutter at maa were falden nogle gnister Ned i Krogen Vnder Husset, Och Imoed aftten af Storm och Wind begyndte det at Tende Ild i Husset, Huor ofr de i største Hast NedReff Husset i grund saa de 2 Wege i Husset blef noget Suæden af Ilden, dog Komb Husset, Tag eller Sperre iche meere til schade, end at Tuende Weg stoche blef saauit til schade, at Tou andre stocher schal i steden igien. Och anden dag eftter Ilden war deri Afttenen tilforne, satte de det opigien. Ellers berettede de at de iche haffde Wand Ved haanden at Slyche eller demppe Ilden med. Men i Weed Waarden Komb ingen Ild. Ellers Erbøed Lensmanen Ole Wetaas Gunder Nøttuet och Lasse Houcheland at wille wed deris Høyeste æd beKreffte, at der huerchen Komb eller war Ild i Weed Waarden, det samme beKrefftede och en deel andre som nu for Retten tilstede war, at i Weed Waarden Komb ingen Ild. Afsagt, Att Sagen nogen Kort tid beroer, Indtil Øfrighedens Raadføring herom faais.

Fogden steffnt Ole ØdeJord, for hand har Slaget Ingebritt Quallem, Jule dags Aften nest forleden. Ole møtte och beKiende, at hand slog Ingebrit It slag met \hans/ haand at hand falt offr Ende. Och sagde Ingebrit at hand slog hamb at hand af samme slag laa lenge i Besuimmelse. Affsagt at Oluf bør for samme Slagsmaal bøede til Ko/nglig Ma/yestet 4 March Sølff.

Jacob Kortuett och Oluf Kolaas steffnt for de haffuer Slaget Johans KolAas, Johans beKiende at Jacob Kortuett Tog hamb i hans Kofte for Brystet och Satte hannem I Benchen, meere slog hand hamb iche. Det samme beKiende Jacob. Tilkient at bøede til Kongl/ig Ma/yestet 1 Rdr.

1667: 8

Fogden steffnt Mogens och Rasmus Manger for slagsmaal scheid paa Sør Sollemb i Jul. Rasmus beKiende at Mogens Manger Kaste til hamb met hans af Wrede, Afttenen for Nytt Aars Aften, som hand Sæd wed Bordet, Affsagt efterdj at de i Jule Tide och Høytid har haft Wforligelighed til sammen; {derfo} som Suogre iche sømmer, Men er andre til Ond Exempel, Tilmed talte Mogens Lensmanden nu for Retten lige \som/ Ilde och Wredelig til, for at hand haffde gifuet Fogden dette til Kiende, huor udj Ko/nglig Ma/yestetz interesse dog henger, der for bør Mogens at bøede til Ko/nglig Ma/yestet 1 Rdr.

Niels Risnes steffnt Anders Hougland for Slagsmaal, Haluor Olsen Schaffer møtte och berette at Anders haffde bedet ha/nnem Suare hans forfald, at hans Konne ligger hart Siug och der for ej Kand møede. Beroer til neste Ting.

Mogens Strømme och Knud Øster Sollem Kaarit til Laugrettis mend.

Anno 1667 den 21 Martj holtis **Waarting paa Lindaas Schibreds Tingstue I Lindaas Schibred**. Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Søfren Nielsen. Bunde Lensmanden Ifr Fammestad, Haauor Berge Knud Schouge Gudmund Qualuog, Magne Brunteland, Børge Oenes, Helge Houge, Ifr Løfaas Laurs Hopland, Hans Qualuog, Jacob FieldAnger, Besse Røsnes, Knud Holmaas. Laugrettismend.

Blef nu for Retten lest och publicerit Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste Schatte Brefue Neruerende Aar, saauelsom de andre Kongelige Forordninger lige som paa Herløe Schibreds Tingstue, som før er melt.

Iligemaade Lod Welb/emelte Loduig Rosenkrantz til Hatteberg publicere Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste Bref formellende som følger. Friderich Den Tredie af Guds Naade Danmarchis Norgis Wendis och Gottis Konning Hertug udj Slesuig, Holsten Stormaren och Dytmerschen Grefue udj Oldenborg och Delmerhorst, Giøre Witterligt, efttersom wij paa Vnderdanigste ansøgning Naadigst hafuer efterlatt och aldelis ophefuit, den af woris General Fiscal udj wort Rige Norge Imoed os Elschl/igen

1667: 8b

Luduig Rosenkrantz til Hatteberg hafuende process, Anlangende den Prætenderende frjHed paa nogle hans Sæde gaarde, och der for Resterende Schatters Clarering. Saa hafuer wij ydermeere af Kongl/ig Naade forundt och beuilget, Saasom wij hermed Naad/igst forunder och beuilger bemelte Luduig Rosenkrantz, Saa och hans Arfuinger och eftterkommere, At hans Tuende Vnder Bergenhus Ampt liggende gaarde Nemblig Hofland udj Sundhors Fogderj Onerimb

(Onarheim) Sogen. Saa och Asche (Ask, i Strusshavn sokn på Askøy) udj Nordhors Fogderie, schal agtis och holdis foer frj Adelige Sæde gaarde, Saa at hand och hans efterkommere derpaa her efter maa hafue och Niude de samme frjheder Privilegier och benaading. Saa och deraf med Schattens Vdgifuelse och andet saadant, schal forholdis, saa som Adelen udj Vort Rige Norge paa deris Rette gamble Sæde gaarder enten allerede Nyder och forunt er, eller her efter beuilget och forordnit worder. Dog at efter schrefne hans andre gaarde Nemblig Onerimb, Gierswig Malchenes, Haalandt och Amblandt, Apeluold(?) eller Fondnes, schal agtis och holdis for Bønder gaarde, Och saaledis der af her efter Contribueris och schattis, huis som allerede paa buden er, eller her efter paabydendis worder. Huor efter alle och en huer wed kommende sig Vnderdanigst hafuer at Rette, Ey giørendis derudj hinder eller for fang i nogen maader. Gifuet paa woris Kongl/ige Residentz udj Kiøbenhafn den 8 February Anno 1666.

Vnder Wort Zignett Friderich

Peder Hansen Raadmand Wed Bunde Lensmandens stefnemaal ladet stefne eftterschrefne hans Land Bønder for deris gaarders Resterende Rettighed. Rasmus Wiche Husmand for 1665 och 1666 4 March, møtte iche. Rasmus Maraas for 1 Rdr Landschyld och 1/2 Rdr Jule March. Mougens Maaraas sagde at hand er i Byen at betale. Ole Kongleuold beKiende at hand er schyldig første bøxel 5 Rdr och Trej Aars Landschyld 4 1/2 Rdr Johans ibm (Kongleuold) beKiende at hand er schyldig 2 Aars

1667: 9

Landschyld 3 Rdr, Noch fordris hamb 2 Jule Marchr 1 Rdr. Niels Knudsen beKiende at hand er schyldig første bøxel 3 Rdr och I Landschyld 3 Rdr, den ene er paa Niels Grimsens weigne, och Jule March 1/2 Rdr. Der foruden beKiende Niels Grimsen at hand er Peder Hansen schyldig It Aars Landschyld for ald gaarden 3 Rdr, Noch fordris hamb 2 Jule Marchr 1 Rdr. Peder Hougsmyr Rester 1 Rdr. Johans Houge beKiende at Oluf Joensen Hougsmyr er schyldig Tredie Tage 1 Ort, 2 Aars Landschyld 2 1/2 Rdr foruden 2 Jule Marchr. Hussebøe fordredis for 1/2 faar, fantis iche. Ko/nglig Ma/yestetz foget Søffren Nielsen formeente at de strax burde betale. Affsagt at schrefne bør betale for/schreffn/e Vedgangen Resterende Rettighed inden 14 dage, eller Ved Wurdering af deris goedtz at Vdsøegis.

Stefen Hunduen och Laurs HolmAas Kaarit til Laugrettismend.

Ko/nglig Ma/yestetz foget Søfren Nielsen sagde for Retten at hand hafr hans Exel/lence Herr General Maior woris gunstige Slotzherris schriftlige Befaling, at schal ErKyndige sig omb It Schibs Wrag, som I Winter schal were Strandet Ved Rongueuhr her i Schibredet huorledis dermed er Beschaffet. Och ellers Befalede Fogden Bunde Lensmanden och tilstede werende Laugrettismend och Almue, at om efter denne dag, noget Wrag fore kommer, da schal de straxen gifue hans Exel/lence Herr General Maior Som Slotzherre och hannem det tilKiende, som det paa Ko/nglig Ma/yestetz Weigne Ved kommer at i Agt tage, Och iche enten Her Commendantens eller nogen Andens Ordre i saa maade at Parere eller Lyde Saauit Wrag angaar, Indtil widere.

Anno 1667 den 22 Martj holtis **Waarting paa Halsuig I Gulen Schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Søfren Nielsen. Bunde Lensmanden Oluf Østgulen, Aslach Steene Henrich Halsuig Jetmund Eide, Ole Nappen Jacob Hougen, Joen Høuigen Ole Risnes, Anders Lund, Peder Rørtuet, Jetmund Hatleuig. Laugrettismend.

Blef Publicerit Schattebrefuene Neruerende Aar, sampt de andre Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste

1667: 9b

forOrdninger, som for schrefuit staar, ligesom paa Herløe Schibreds Tingstue, sceed er.

Kaarit til Laugrettismend Mogens Risnes och Ole Joensen Kioldbiue.

Anno 1667 den 23 Martj holtis **Almindelig Waarting paa Eide i Echanger Schibred.**
Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foeget Søfren Nielsen. Bunde Lensmand Mogens Essem, g/amle Ole Eide, Aschild Ascheuig V/nge Ole Eide, Anders Eide, Ole Nedre Echanger Siur Ascheland, Ole Øfre Echanger, Christian Ascheland, Anders Diurdal, Mogens Quinge, Anders Esse, Laugrettismend, samt nogle af for/schreff/ne Schibreds Almue.

Da blef nu lest och publicerit Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste Schatte brefue och Forordninger, lige som paa Herløe och de andre Tingsteder, som for schrefuit staar, sceed er.

Peder Hansen Raadmand Ved Bunde Lensmandens stefnemaal ladet i Rette stefne eftterschrefne formedelst deris gaarders Resterende Rettigh/ed. Ifr Høye beKiende at hand er schyldig Landschyld 1 March och Tredie Bøxel 2 1/2 (3 1/2) March. Niels Myr tilstoed at hand er schyldig første Bøxel - 3 1/2 Rdr, Landschyld 1666 1 1/2 Rdr och Jule March 1/2 Rdr. Gutorm Myr beKiende at hand er schyldig Landschyld och 3 bøxel 1/2 Rdr 12 Schilling, Niels Suindal beKiende at hand er schyldig Landschyld 1 Rdr. Torchild Suindal beKiende at hand er schyldig 1 Rdr 1 ort. Siur Nesbøe beKiende at hand er schyldig femb Aars Landschyld 5 Rdr 1 ort och 2 Aars Tredie Bøxel 1 Rdr. Anders Nesbøe beKiende at hand er schyldig 2 Aars Landschyld 2 1/2 Rdr. Mogens Gielsuig tilstoed at hand er schyldig It Aars Landschyld 4 1/2 March. Anders Gilsuig beKiende at hand er schyldig 2 Aars Landschyld och Tredie bøxel tilsammen 5 Rdr 8 Schilling och 2 Jule Marchr Sæfind Gilsuig beKiende at hans Suoger Gutorm er schyldig 6 1/2 March 4 Schilling i Landschyld och 3 bøxel. Sæfind Mogensen beKiende at hand er schyldig første bøxel 2 1/2 Rdr Mogens Essem Lensmand tilstoed, At Anders Padøen

1667: 10

er schyldig It Aars Landschyld 3 ort. Aschild ibm: (Padøen) er schyldig 4 1/2 March i Landschyld, som Mogens Essem och paa hans Weigne beKiende. Ole Mogensen Biørge beKiende At hand er schyldig første Bøxel 4 Rdr och It Aars Landschyld 8 March. Mogens Essem Lensmand beKiende at Ifr Johansen Biørge er schyldig It Aars Landschyld 5 March 4 Schilling. Joen Hielmaas tilstoed at hand er schyldig paa første Bøxell 10 March 9 Schilling. Niels Hielmaas beKiende at hand er schyldig første 1 Rdr. Oluf Lid fordris Trej Aars Landschyld och it Aars Tredie bøxell 4 1/4 Rdr. Blef berett at hand er døed, och sig intet efterlatt, hans quinde er fra gaarden, och en anden lejet den igien. Niels Lj beKiende at hand er schyldig It Aars Landschyld 5 ort och 3 tage 1/2 Rdr. Ifr Klef beKiende at hand er schyldig paa hans Landschyld 1 March, Och paa Enchen Brittis Weigne 2 Aars Landschyld 3 Rdr. Mogens Hindenes beKiende at hand er schyldig første bøxel 2 1/2 Rdr. Oluf Schaar fordredis Landschyld for 1665 1 Rdr, och Enchen ibm: (Schaar) for 65 och 66 halfandet Aars Landschyld - 3 Rdr. Blef berett at Oluf er døed och sig intet efterlatt, och Enchen gaar och Tigger sig brøed. Anders Dyrdal beKiende at hand er schyldig 10 1/2 March I Landschyld och Tredie bøxell. Steffen Høeland schyldig 9 March i Landschyld och 3 tage som Ole Øfre Echanger tilstoed. Mougens Høeland schyldig 5 March i Tredie bøxell som {Leg} Lensmanden Mogens Essem tilstoed. Afsagt at for/schreffn/e Indsteffnte persoenner, bør betale deris Ombudtzmand Peder Hanssen deris Resterende Landschyld samt Jule Marchr och Bøxell som for schrefuit staar

inden den 14 April/is først kommende, saa frembt de iche wil hafue deris gaarder forbrut, Och dog betale samme deris Resterende Rettighed som da Wed Wurdering af deris Boe maa Vdsøgis.

1667: 10b

Ko/nglig Ma/yestetz foget Søfren Nielsen stefnt Niels Eluig for huis hand har hamb paa Ko/nglig Ma/yestetz Weigne at tiltale. Niels blef paa Raabt møtte iche. Blef for Retten och Lensmanden och schafferen tilKiende gifuet at hand er Louglig steffnt. Der for blef hand efter i Rette settelse formedelst hans Vde blifulse tildømbt at bøede steffnefald 1 March Sølf.

Magne Børndal och Jacob Dyrdal Kaarit til Laugrettismend.

Mogens Essem Lensmand Kom for Retten, efter huis Begiering eftterschrefne Schiøde blef publicerit som følger. Herman Garman Ko/nglig Ma/yestetz General Toldforualter Nordenfeldtz Præsident udj Bergen och Directeur ofuer Commerciën udj Bergenhuus Stigt. Kiendis och hermet Witterligt giør At efttersom S/igneu/r Marcellius Høyst Be/mel/te hans Kongl/ig May/estetz Residerende Commissarius udj Ambsterdamb, for nogen tid forleden, hafuer Solt och Schøtt, mig och mine Arfuinger Seimb och Sandwigs gaarder, Och det der nu Vnderliggende gaarder och goedtz udj Bergenhuus, Stafuanger och Trundh/iembs Lehne, samt udj Nordland Beliggendis, med ald deris Landschyld och Herlighed, som hannem och hans Arfuinger af Høyst Be/mel/te hans Ko/nglig Ma/yestet Naadigst er Soldt Schiødet och afhendt, efter høyest be/mel/te hans Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste der paa med deelt Schiødes widere indhold. Af huilche for/schreff/ne gaarder och goedtz, en udj Bergenhuus Lehn i Hammers Prestegield udj Eichanger Schibrede Beliggende, Kaldet Nedre Eichanger, Och schylder Aarligen en Løb Smør och en Tønde Malt, Jeg nu igien med frj willie och welberaad hue, hafuer Solt och Schiødt, saa och hermed fuldkommeligen Selger Schiøder och afhender, fra mig min Høstru Børn och Arfuinger, til Erlig och Welagt Mand Mogens Knudsen Essemb, hans høstru Børn och deris Arfuinger, til Odel och Eyendomb, met Bøxell och Arbed, Herlighed och ald sin Rette tilliggelse, som der nu tilligger och af Arrildtz tid, dertil liggett hafuer, det were sig af Agger Eng, Schouff March, Fischeuand, Weidstrand, Waat och Tørtt

1667: 11

Inden och Vden gaards fra field{t}z och udj fiære, Wed huad Nafn det er eller Nefnis Kand, intet Vnder tagen i nogen maade. Och hafuer hand mig derfor efter min Nøye gifuen och betalt, penge Toe Hundrede och Tiuge Rixdaler med schøtnings øere och alt som udj woris Kiøb Kommen och Sluttet er. Huor fore Jeg och mine Arfuinger os efter denne dag ingen ydermeere Lod deel Rettighed eller Wilkaar til eller udj for/schreff/ne gaard N/edre Echanger, Kiendis at hafue udj nogen maader. Mens den hannem och hans Arfuinger Wbehindrit schal Och maa følge. Thj bepligter ieg mig och mine Arfuinger frj at hiemble och fuld kommeligen at tilstaa, ermelte Mogens Knudsen Esemb och hans Arfuinger samme Kiøb for alle och en huers paatale, som der paa met Rette sig at Prætendere, Kunde formeene. Saa det schal were och blifue hannem och hans Arfuinger af mig och mine Arfuinger, schadisløes holden i alle maader. Des till Widnisbiurd Vnder mit Signett och egen haand, samt derforuden Wenligen Ombedet Erlige Agtbare och Welfornemme Mend Peder Hansen Raadmand och Hans Tomasen Byeschrifuer herudj Bergen dette met mig til Witterlighed at forseigle och Vnderschrifue,

Actum Bergen den 10 Nouembr/is Anno 1666.

Peder Hansen Hans Tomasen
Eg/en h/aan/d M/ed p/aaholden Penn

Herman Garman
Eg/en haand

Anno 1667 den 26 Martj holtis **Waarting paa Hoshofde i Hosanger Schibred**. Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foeget Søfren Nielsen. Bunde Lensmanden Mogens Mielstad, Torchel Aasem, Hans Jeluig Anders Myching, Magne Hannistuett, Peder Wahre, Haluor Øfsthuus Fusse Aasem, Magne Lonne, Anders Teppestad, Ole Hofstuett, Joen Fieldschaal, Fusse Fieldschiel (Fieldschaal), Niels Øfsthuus Niels Hatland. Laugrettismend, samt nogle af for/schreffne Schibreds Almue,

Blef nu for Retten publicerit Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste Schattebrefue Neruerende Aar, saauelsom de andre Kongelige Anordninger, som paa de andre Tingsteder Iligemaade forKyndt er, som før er melt.

1667: 11b

Den Sag emellem Anders Hannistuett och Joen Fieldschaal fore tagen, som nu begge for Retten møtte. Joen formeente at Anders burde beuise huis hand har schielt hamb for, eller lide derfor som Vedbøer. Anders sagde at hand iche hafde steffnt nogen prouf. Sagde ellers for Retten at hand iche Wiste andet end som alt ære och gott med Joen Fieldschaal. Joen sagde och at hand iche Wiste Anders andet end gott at beschylde, Wden at hand har schieldt hannem. Blef for Retten affsagt at Anders bør at bøede til Ko/nglig Ma/yestet for de hastige och Wbetenchte ord som hand i druchen schab Imoed Joen Fieldschaal talt hafr - 9 S/lette March. Dog schal det iche forstaais at komme enten af parterne til nogen efttertale paa deris Erlig Nafn och Rychte, Mens Sagen dermed gandsche ophæfuit at were.

Peder Hansen Raadmand stefnt eftterschrefne for Resterende Landschyld och bøxel. Mogens Gierstad (i Mjelde sk.r.) beKiende at hand er Peder Hansen schyldig paa Laurs Fitties Wegne 2 Rdr. Knud Kalland fordris 2 Rdr och en Jule March for Landschyld 1666 møtte iche, Men blef berett at hand er Rejst til Byen at betale. Enchen Gammersuig Krefuis Landschyld for 65 och 66, 3 Rdr. Haluor och Jacob Grøsuig Krefuis Landschyld for 66, 2 1/2 Rdr och en Jule March hoes huer, blef berettet at de er Reigste til Byen dette at betale. Johans Toschedal fordris Landschyld for 66, 1 Rdr 1 ort, Tredie Bøxel 3 March och Jule March, 3 March. Simen ibm (Toschedal) Krefuis Landschyld for 65 och 66 2 1/4 Rdr och 2 Jule Marchr 1 Rdr. Blef berettet at de er Rejst til Byen dette at betale. Afsagt, at forsk/reffn/e Indsteffnte bør at betale forskrefne Resterende Landschyld och bøxell inden den 14 Apr/ilis først kommende saa frembt de iche wil haffue deris gaarder forbrut, Och dog betale deris Landschyld, som da Wed Wurdering af deris Boe at Vdsøegis.

Joen Quamme och Ole Fieldschaalnes Kaarit til Laugrettismend.

1667: 12

Anno 1667 den 27 Martj holtis **Waarting paa Wallestrand I Mielde Schibred**. Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foeget Søfren Nielsen. Bunde Lensmanden Elling Burcheland, Niels Restad, Laurs Houge, Laurs Restad, Ole Borge, Mogens Restad Johans Restad, Michel Blomb, Ole Watle, Anders Øfste Mielde, Niels Daltuet, Haluor Wallestrand, Laugrettismend samt endeel af for/schreff/ne Schibredis Almue,

Da blef nu for Retten publicerit Ko/nglig Ma/yestetz Naad/igste Schatte Brefue Neruerende Aar,

saauelsom de andre Kongelige Forordninger, Iligemaade nu leste och for Kyndede, ligesom paa de andre Tingsteder, som for schrefuit staar, sceed er.

Peder Hansen Raadmand i Bergen ladet eftterschrefne Ved Bunde Lensmandens stefnemaal for deris paaboende gaarders Resterende Landschyld samt første och Tredie bøxel i Rette steffne. Oluf Nielsen Sør Wesetter beKiende at hand er schyldig 2 Rdr 1 ort Landschyld for 65 och 66. Einner Joensen ibm (Sør Wesetter) beKiende at hand er schyldig Landschyld och Tredie bøxel 5 3/4 Rdr och for Laan Korn 3 ort. Mogens Nor Wesetters Søn Lars Mogensen beKiende at hans fader er hamb schyldig Landschyld 1 Rdr for 66. Ifr Tuederaas beKiende at hand er schyldig Landschyld och 3 bøxel 10 1/2 March, Ole Jensen ibm (Tuederaas) beKiende at hand er schyldig 1/2 Rdr Landschyld, Michel Watle beKiende at hand er schyldig første bøxel 3 Rdr. Niels Watle beKiende at hand Rester 1 Rdr første bøxell som Michel Andersen paa hans Vegne Vedgich. Oluf Heggebøe beKiende at hand er schyldig 4 March 4 Schilling Landschyld. Rasmus Hechland beKiende at hand er schyldig 4 Aars Landschyld 11 ort, som hand foregaf at Mogens Erichsen som har bøxlet hand gaard igien, schal betale, samt 2 Tredie Aars tage 3 1/2 March. Afsagt at for/schreff/ne Indstefnte persoener bør betale for schrefne fordring som nu for Retten af dem Ved gaait er, inden den 14 April/is førstkommendis, saa frembt de icke deris gaarder wille hafue forbrut, och dog betale samme Resterende Rettighed, som da Ved Wurdering af deris goedtz maa Vdsøegis.

1667: 12b

Elling Burcheland ladet eftterschrefne paa Ole Lesøe i Bergen hans Weigne for gield och Vdborget Wahre i Rette stefne. Ole Andersen Wea beKiende at hand er Oluf Lesøe schyldig som hand har sagt goed for andre 2 Rdr 8 Schilling som hand sagde at wille betale. Joen Meele beKiende at hand er hamb schyldig for Wahre 8 S/lette March, som hand sagde at wille betale. Johans Wea beKiende at hand er schyldig 4 March, och Ifr Tuederaas 10 March som de sagde at wille betale. Niels Aasem beKiende at hand er schyldig 5 March, Oluf Rongue Krefuis for 5 1/2 March, Men Ole Andersen Wea sagde at det Kon er 2 1/2 March Thj hand sagde at hafue betalt hamb derpaa 3 March. Begiertis ingen domb derpaa af Lensm/anden efttersom de bøed sig alle met første med goede at betale.

Blef Kaarit til Laugrettismend Mogens Hafre Anders Rifuenes.

Efter Brynild Mogensen Quamme af Allenfit Schibred hans begiering blef publicerit, Jørgen Jørgensen Røe, Mogens Olsen, Anders Olsen Eichnes, Niels Selgelj och Ole Løetuetts til hannem Vdgifne Schiøde, Att de har Schøtt och afhent hamb och hans Arfuinger til Odel och Eyendomb 1/2 Løb Smør 1/2 tønne Malt och Sex Kander Korn I Rongue, som Niels Nielsen Ole Jacobsen och Jacob Nielsens efterleffuersche bruger och paaboer, och som Brynild Quamme schal sielf were Odelsboren til Etc. Dat/erit Lyren Tingstue 21 Marty 1667.

Anno 1667 den 28 Marty holtis **Waarting paa Ytter Arne I Arne Schibred**. Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foeget Søfren Nielsen. Bunde Lensmanden Johans Indre Arne, Stefen Blindem, Markus Arne, Erich Tuenes Erich Mielcheraaen Peder Indre Arne, Halsten Rødland Ole Arne Tuett (Arnatveit) Ole Quamme, Rasmus Rombsloe, Anders Hoele Joen Rombsloe, Laugrettismend, samt nogle af for/schreff/ne Schibreds Almue.

Da blef nu publicerit Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste Schatte brefue Neruerende Aar, saauelsom de andre Ko/nglig Ma/yestetz Naad/igste

1667: 13

Forordninger, som Iligemaade paa de andre Tingsteder som for bemelt, for Kyndt er.

Her Peder Harboe Kierche Werger til Hougs Kierche steffnt Johans Breesteen for en Kierche Smalle, som hand for 11 Aars tid siden beKom paa Leje af førige Kierche Werger S/alig Michel Rombsloe huor om Her Peder i Rette lagde Her Oluf Joensens schriftlig Testificatz at Michel det paa sit yderste och har beKient. Ellers berettede Her Peder at samme Smalle er begreben Iblant de 29 Smaller som i Kierche stoelen findis indført, Johans Breesteen møtte och Vedgich at hand hafde faait 1 Smalle af Michel Rombsloe paa Leje, Och moed sagde iche enten det war Kierchens Smalle eller iche. Derfor blef eftter Herr Peders i Rette settelse for Retten afsagt, Att Johans Bør at betale Kierchen samme Smalle met 11 Aars leje Aarligen 4 Schilling inden 14 dage eller Ved Wurdering af hans Boe at Vdsøegis.

Gabriel Risnes steffnt Oluf Pedersen i Steenstøe for en Bøsse som hand for Vngefer 4 Aars tid siden Laante Mogens Hanne (Hana i Bruvik?) Corporal, huilchen hand siden schal ofr draget eller Solt til Ole, formeente derfor at hamb burde sin bøsse som hans eget, igien. Ole Pedersen møtte och sagde at hand hafde Kiøbt bøszen af Mogens Hanne for Vngefer 3 1/2 Aars tid siden, Och gaf hamb for den 2 1/2 Rdr. Afsagt eftterdj at Gabriel Risnes Kon hafr Laant Mogens Haanne Bøszen, och iche nu for os beuisis at Gabriel har Solt Mogens dend, da bør Ole Pedersen inden 14 dage hernest eftter, at Lefuere Gabriel hans Bøsse igien, eller dend Ved Rettens middel af hans huuss eller huor den findis at hafuis och Gabriel at Lefueris. Och Ole Pedersen igien at søege for/schreff/ne Mogens Haane.

1667: 13b

Peder Hansen Raadmand i Bergen ladet eftterschrefne for Resterende Landschyld och bøxel stefne. Niels Flachtuend beKiende at g/amle Johans Garnes er schyldig 7 1/2 March. Haluor Aasem beKiende at hand er schyldig 1 Rdr 3 ort. Jørgen Halsteensen Aasem beKiende at hand er schyldig 3 Rdr 8 Schilling Jørgen Olsen ibm (Aasem) tilstoed at hand er schyldig 7 1/2 March. Indre Bouge Rasmus fordris for 1 Rdr 1 March, som Johans Garnes Vedgich, Niels Erichsen Indre Arne beKiende at hand er schyldig it Aars Landschyld 66, 2 Rdr 12 Schilling och Tredie bøxel 4 1/2 March. Johans Øfre(?)(?) beKiende at hand er schyldig 1 Rdr 2 1/2 March, Johannes Erichsen ibm (?) beKiende at hand er schyldig 5 March, Oluf Langhelde beKiende at hand och hans Søn er schyldig 3 Aars Landschyld tilsammen 3 Rdr 8 Schilling. Anders ibm (Langhelde) beKiende at hand och Ifr ibm (Langhelde) er schyldig 1 Rdr 12 Schilling, Niels Flachetuett beKiende at Ole Melling er schyldig 7 ort Landschyld. Albret Melling beKiende at Peder Olsen ibm: (Melling) er schyldig i bøxel och Landschyld 6 Rdr. Albret Melling beKiende at hand er sielf schyldig 5 Rdr 3 ort. Baard Melling beKiende at Willatz er schyldig 5 Rdr 3 ort, Baard Melling beKiende at hand er sielf schyldig 11 Rdr 1 ort i Landschyld och bøxell. Blef for Retten afsagt at for/schreffn/e persoenner bør betale for/schreffn/e nu for Retten tilstanden Resterende Rettigh/ed, inden den 14 Aprilis først kommendis, saafrembt de iche deris paa boende gaarder wil hafue forbrut, Och dog at betale samme Rettigh/ed, som da Ved Wurdering af deris goedtz maa Vdsøegis.

Anbiørn Jordal Kom for Retten och til kiende gaf at hand en tid lang har werit Lensm/and her i Schibredet, och er nu der fra forløfuet, begierte derfor at Ko/nglig M/ayestetz foeget och tilstedeuerende Laugrettismend och Almue wille gifue hannem sit schudtsmaal, huorledis hand sig I samme bestilling haffr schichet och forholdet

1667: 14

Och om nogen Wiste hannem andet end Erligt och gott at beschylde. Huortil Ko/nglig Ma/yestetz foeget Søfren Nielsen samt alle tilstedeuerende Laugrettismend och Almue, At Imidler tid hand har werit Lensmand, hafuer hand sig i samme bestilling saauelsom i alle andre maader hidindtil, schichet och forholdet sig Erligen och wel, saa ingen Wiste hannem for deris persoenner andet end som en Erlig Mand och alt got at beschylde i alle maader, Men Tachet hannem for ald dend stund hand samme Lensmands bestilling betient hafr. Huilchet for/schreff/ne Anbiørn begierte at motte gifuis hamb beschrefuen, som iche wistis at burde benegtis.

Anno 1667 den 29 Martj holtis **Waarting paa Hop I Schiold Schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foeget Søfren Nielsen. Bunde Lensm/anden Peder Smøraas, Oluf Sandal Fredrich Steen, Steffen Grimbseid, Peder Houge Ole Hop, Steffen Hammersland, Lasse Nordaas, Gieble Steen, Oluf Schiold Simen ibm: (Schiold) Ole Eide, Lasse SmørAas, Laugrettismend, samt nogle af Almuen.

Blef da for Retten Lest och publicerit Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste Schatte Breffue Neruerende Aar, saauelsom de andre Kongelige Forordninger som i de andre Schibreder paa Tingstederne som forskrefuit staar, Lest och for Kyndt er.

Disligeste blef lest hans Ex/ellence Her General Maior Welb/emelte Georg Reichweins Trende schrifttlige Befallinger, Anlangende Baadsmend och Soldatter sig igien i Ko/nglig Ma/yestetz Tienniste at schal indstille, och demb som Kommer Reigsende Wden pas och bescheed, fengslig at schal anholdis och till Slottet indschichis Etc.

Søfren Tomasen paa Boel Simensdatters Weigne indlagde stefning ofuer Peder Laursen Sergiant hendis Mand til nogle Widnisbiurds Anhørelse, anlangende at be/mel/te hendis Mand schal were Vdlagt af Cathrine Lamers at were hendis Barne fader efter stefningens widere indhold som blef lest, blef och indlagt en afscheen af Capittelit gifuen, at Widnisbiurdene er til Hiembting til Retmessig forhøer hen wist.

1667: 14b

Peder Laursens fuldmegtig møtte Nemblig Baldtzer Wirtmand, och i Rette lagde hans fuldmagt, samt sit Vnderschrefne Indleg som blef Lest. Søffren Tomasen sagde for Retten at M/ester Arnoldus har beKient for Retten paa Bergen Capittel, at dend tid Cathrine Lamers barn blef døbt, da blef Peder Lauritsen for hendis Barne fader Vdlagt. Marite Andersdatter Nor Jellestad som i Sagen at Widne war Indstefnt beKiende, At hun blef hentet at betienne Cathrine Lamers i hendis Barsel Nøed, och en Kort tid efter at hun war Kommen til hinde, blef hun en Kort tid for dag forløst met It pige barn, da efter tilspørgelse af Marj udj Buchen, beKiende Cathrine at Peder Laursen i Nordfiord war hinders barne fader, huilche ord Marit sagde at hun af Cathrine hørte før hun blef forløst, Och bad Cathrine sig Gud hende saa Sant, en goed forløsning gifue wille. Och gjorde Marite sin æd for Retten met opRagte fingre, at hun saadanne ord af Cathrine Lamers samme tid hørte. Boedel Gundersdatter beKiende, At Marj i Buchen formaanede Cathrine Lamers i hendis Barsel Nøed, at hun wille sige sandh/ed huem der war hendis Rette barne fader, Da suarede hun at som hun Wentet sig en goed forløsning, da war Peder Laursen hendis Barne fader, lige som for/schreffn/e Marite Andersdatter Nor Jellestad beKient hafr, som och samme tid war tilstede i samme Stue, som Cathrine blef forløst, huor paa Boedel Gundersdatter gjorde sin æd met opRagte fingre. Marj i Buchen war och indstefnt at Vidne,

Men som hun schal ligge inden Kierche, da loed hun hendis pige Susanne Nielsdatter nu for Retten møede, denne hendis Vndschylding at giøre, Och berettede ellers at for/schreffn/e hendis Madmoeder hørte af Cathrine Lamers at Peder Laursen war hendis barne fader, som hun hafde bedet hende nu for Retten saaledis paa hendis Vegne efter Indstefningen at tilstaa. Och gjorde Susanne hindis æd met opRagte fingre at hindis Madmoeder saadanne ord for hinde sagt hafr. Baldtzer Wirtmand formeente at Marj Buchens Vidne iche burde were gyldig, efterdj at hun har forseet sig i sit Egteschab met Lejermaal.

1667: 15

Fogden ladet Laurs Dingeland i Rette stefne, formedelst at hand hafr ladet Tersche (treske) Niels Mittuns Korn, som hand hafde ladet giøre Arrest paa til Ko/nglig Ma/yestetz Resterende Schatts betalning 4 Rdr 2 March (?) 1 Schilling. Lensmanden beKiende at hand efter foegdens Befaling tillige med Tomas Mittun gjorde Kongens Arrest paa Niels Mittuns Korn ingen sig dermed at schulle Befatte eller det lade Tersche førend Schatten war betalt. Niels beKiende at Laursis dreng Kom til hamb och sagde, at Lensm/anden hafde gifuet hans hosbond forlof at Tersche, Huorpaa hand saa Terschet 1 Tønde Korn, som hand førde til for/schreffn/e Laurs Dingeland. Derfor blev afsagt at Laurs Dingeland strax bør at betale for/schreff/ne 4 Rdr 1 March 15 Schilling som Niels Mittun met Resterer. Och saa hafue sin regres igien til for/schreff/ne Niels Mittun, for huis hand iche allerede Ved det af torchen Korn er betalt.

Stefen Hopland och sine med interesserede stefnt Niels Mittun for 5 Aars Resterende Landschyld af hans paaboende gaard, Huor fore de formeente at hand sin gaard burde hafue forbrut. Niels møtte och beKiende at hand er dem schyldig 5 Aars Land schyld och en Tredie Tage, och sagde hand haffde iche en schilling med at betale. Thj blev for Retten afsagt, at Niels Mittun bør hafue samme sin gaard forbrut, och den strax at fra fløtte, Och dog betale Landschylden efter Lougen L:L:B: 1 Cap/itel.

Sidtzele Nielsdatter Kom for Retten och efter Indstefning beKiende At saa Sant hende Gud schulle hielpe, da er Oluf Mogensen Tuett, som nu er i Ko/nglig Ma/yestetz Tienniste, hendis Barne fader och ingen anden. Det samme sagde hun och at hafue beKiendt i hendis Barsel Nøed. Fredrich Steen och Oluf Eide beKiende och at Oluf Mogensen er Vdlagt for hendis barne fader da barnet blev døbt. Lige saa den tid hun stoed Aabenbare schriftt. Ellers beKiende quindfolchet at hun iche haffde beschyldt Peder SmørAasis Søn, siden hun stoed schriftt. Mogens Tuett sagde at Sidtzele hafde Vdlagt Peder SmørAasis Søn for sin barne fader. Men da hans prouf Mogens Steen Karj Ulsmoeg, och Baard Bynes paa hans Konnes Vegne, blev frembRaabt derom at Vidne, sagde de at de iche haffde

1667: 15b

hørt det af Sidtzele sielf, Men af hendis fader Niels Øffstun huilchet Niels nu for Retten benegtet. Fogden Satte i Rette om Oluf Tuett iche burde Vere hendis barne fader, efterdj hand er af Quindfolchet i sin Barsel Nøed, samt i sin Aabenbare schrifttemaal for hindis barne fader Vdlagt, och hans bøeder efter Recessen at betale, Och Quindfolchet formedelst Løgen achtig beKiendelse at straffis. Quindfolchet sagde at Malene Øffstun bragte hinde til at beschylde Peder SmørAasis Søn. Huilchet Malene nu for Retten Høyiligen benegtet. Men ingen war som Want at hun har beschylt Peder SmørAasis Søn, siden hun har staait Ob/enbare schriftt.

Afsagt at af Oluf Mogensens goetz som hoes faderen findis, bør hans Lejermaal \bøder/ at betaldis, saauit det dertil Kand beKommis. Och Sidtzele Iligemaade hendis Bøeder efter Recessen at betale. Och ellers huis ord som hun om Peder SmørAasis Søn har ladet falde som

befindis førend hun stoed \Ob/enbare/ schriftte och iche heller for Retten, scheid, forbliffr der Ved, Och bør iche hannem til nogen eftter tale at Komme.

Niels {Ole} Setterdal Komb for Retten och eftter Indsteffning beKiende at hand er Peder Hansen Raadmand schyldig Landschyld och Tredie bøxel 5 Rdr. Oele beKiende at hand er hamb schyldig Landschyld for 1666 2 1/2 Rdr 12 Schilling, Och erbøed sig at betale. Afsagt at for/schreffn/e indsteffnte Niels och Ole Setterdal bør betale for/schreffn/e Resterende Landschyld inden den 14 Ap/rilis først kommendis saa frembt de iche wil hafue deris gaard eftter Lougen forbrut och dog betale samme Rettighed, som da Wed Wurdering af deris boe maa Vdsøegis.

Ole Heldal och Mogens Samdal Kaarit til Laugrettismend.

Anno 1667 den 30 Martj holtis **Waarting paa Schouge Tingstue udj Sartor Schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Søfren Nielsen. Bunde Lensmand Ole Bielcherøen, Lasse Berge, Mons Worland Niels Lochøen, Willum Worland Peder Echerhofde Ole Waage, Jacob Hammersland, Ole Fielde, Erich Knapschoug, Ole Fielde, Anders Arefjord, Tomas Børnes, Anders Kaabeltuett, Niels Hommelsund, Vincentz Selle

1667: 16

Hans och Laurs Kousland Anders Bildøen, Ole Echerhofde Michel Snecheuig, Laugrettismend, sampt nogle af samme schibreds Almue.

Marj S/alig Colben Echerhofdis och hendis Søn Ole Colbensen Komb for Retten, och formedelst nogen Munne Snach som i Bøgden schal Were Vdspreed, begierte tilstedeuerende Laugrettismend och Almuis Schudtzmaal, om nogen hafde hende andet end som gott at beschylde, at de det da nu wille til kiende gifue, saa wille hun were ofr bøedig at pleye en huer Loug och Rett, Huor om tilstedeuerende och nu af Ko/nglig Ma/yestetz foget Søfren Nielsen blef foreholt, om nogen Wiste med hende noget andet end gott, at de det da nu wille tilstaa. Huortil tilstedeuerende Laugrettet och Almue En drehligen met ens stemmende Mundhold Suarede, At de for deris Persoenner iche Wiste hende andet end som det en Erlig danne quinde Wel anstaar, och end det Erligt och gott er at beschylde i nogen maader. Huilchet hun begierte at motte gifuis hende beschrefuen, som iche Wistis at burde hende benegtis.

Fredrich Steen ladet Rasmus Ifrsen Windenes Wed Bunde Lensmand/ens stefnemaal i Rette steffne, formedelst hand iche eftter Lougen hafr holden hans paaboende gaard Ved hefd och bygning, Mens ladet gaarden paa bygning forfalde och forderfue, sampt en deel Agger eftterlagt, som ligger Wdyrchet, och en stoer deel Eng Wslaget, som paa Marchen ligger bort Raadnet, Huilchen Frederich Steens beretning och protestation Imoed for/schreff/ne Rasmus Windenes, er den 25 Februarj 1667 af Sorenschrifueren och 6 Mend Ved besigtelse paa Aasteden Sandferdig befunden. Rasmus blef paa Raabt møtte iche ej heller nogen paa hans Weigne her til at Suare, Huorfore Fredrich Satte i Rette omb hand iche eftter Lougen burde hafue gaarden forbrut, Endeel af Laugrettet gaf til kiende, at for/schreffn/e Rasmus er gandsche Wdfattig, och Eyer iche meere fee och queg end en gamel Koe, och gandsche intet i andre maader. Saa at

1667: 16b

Fredrich formeente at hand burde strax gaarden at Entuige, efttersom hand iche formaar enten Ko/nglig Ma/yestetz schatt eller Jorddrotten sin Rettigh/ed at betale, Afsagt at huis Rasmus

Windenes iche inden den 14 April/is først kommendis stiller en Wederhefttig Mand her i Schibred boende i forløffe for sig, at gaarden igien i Rette tide schal worde opbyggt, samt Ko/nglig Ma/yestetz schatter och Jordrottens Rettighed i Rette tide betalt, efterdj hand er sielf Wuederhefttig, da were det Fredrich Steen frit fore, gaarden til en anden at bõxle, som Kand dyrche och den Ved Bygning holde, och Ko/nglig Ma/yestet sine schatter och andre tilbørlige Rettigh/eder I Rette tide deraf betale.

Kaarit til Laugrettismend Ole Echerhofde Erich Augdenes (Agdenes).

1667 den 5 Juny Var Johannis Indre Arne Lensmand i Arne Schibred, Elling Burcheland Lensmand i Mielde Schibred, Niels Restad Mogens Restad Laurs Restad Johans Restad och Oluf Rønhofde Laugrettismend paa Wallestrand, Retten at betienne, Huor da Ko/nglig Ma/yestetz foget Søfren Nielsen Lod i Rette føre, Tuende personer, huilche for Kort tid siden paa Kleppestøe her i fogderiet som ombløbere eller Løsgiengere ere blefuen antastet, den ene Ved Nafn Gregoris Olsen, som for Retten beKiende at hand er barn føed i Stafuanger, den anden Ved Nafn Rasmus Haluorsen, sagde sig were føed paa WasTuett i Stafuanger Lehn, Och beKiende be/mel/te Gregers at hand Vngefer Ved 16 Aars tid, har OmbReigst at bøede Kielle (reparere kjeler). Och sagde at hand for Vngefer en Maanit siden, staa en baad fra Oluf Leeruig i Sundhorlehn i Fieldberg Schibred, huilchen baad hand Solde igien til en Husmand i Sarttor Schibred i Nordhorlehn, for 10 S/lette March, Af huilche penge dend Anden for/schreff/ne Rasmus Haluorsen \och/ nu for Retten beKiende, At hand fich 3 S/lette March, dog Vndschylte Gregers Hamb, at hand iche af wiste at hand staa baaden, Men at hand Komb I Selschab met hamb Ved 8te dage eftter at hand den hafde staalet. Ellers foregaf Rasmus at hand forgangen Aar afstoed hans gaard, Och siden neest opholt sig hoes hans Brouder der samme steds, Och Reigste derfra for Vngefer fire Vger siden, at wille til Bergen at finde en af

1667: 17

hans brødre som schulle komme fra Nordland. Och Kom nu for Retten Jens Kleppestøes Høstru Agatte Clemmitsdatter och beklagede, At for Vngefer 14 dage siden, Kom for/schreff/ne Tuende persoenner til hende I hendis Huus, Och Truede Rasmus hende, at hun schulle schaffe demb Mad, huortil hun suarede at hun iche hafde Mad at gifue demb, da suarede hand, at hun iche schulle saa suare Reigsende folch, Men at hun schulle schaffe Mad, eller hun schulle faa schamb, Sampt at hand hafde pas och bescheen at see sig quindfolch Vd, som hand motte Tage om Aften, och lade gaa igien om Morgen, huor ofr hun Rømbte stuen, och schulte sig i Smalhuset i en Timme, til hendis Mand for/schreff/ne Jens Kleppestøe hiemb Komb. Och da hand Komb och gich i Stuen, som for/schreff/ne Tuende persoenner sad, begyndte for/schreff/ne Rasmus strax met Knif och Hug, hannem at wille ofrfalde, Och sagde til Gregers at hand schulle staa hamb bj, huor ofr Jens slog Rasmus ofr hans Armb, met it Træ, at Knifuen falt hamb af hans haand, Och siden slog hamb nogle slag, och blef hamb for sterch, at hand motte schule sig Vnder Bordet. Mens for/schreffne Rasmus til alt dette nu suarede, at hand war druchen, och sagde at hand iche wille giøre hamb schade met Knifuen, Men allenne True hamb dermed. Saa Laa hand och sofuede Vnder Bordet, til omb Morgen, da bad hand om forladelse, at hand motte Reigse hans Wej, Men Jens sagde sig iche Torde lade hamb passere, Men førte hamb til Slottet, paa det hand iche sielf schulle blifue straffet, Alt dette som nu for Retten af for/schreff/ne Jens Kleppestøe och hans Høstrue beKient er, Stadfestede de begge for Retten Ved æd met opRagte fingre at saaledis i alle maader til gich. Det samme beKiende Och Marite Laursdatter Ved æd met opRagte fingre, efttersom hun Var altid tilstede, Och saae och hørte, at det passerede som forskrefuit staa. Och i Rette lagde be/mel/te Rasmus It Latinsche pas, som hand berettede at Her Joen Rasmusen Capelan til Løffbrechs Prestegield i Stafuanger Lehn, hannem har gifuet at

Reigse med, Dat/erit Strande prestegaard 18 Febr/uary 1666, som for Retten blef paa schrefuit. Saa Eschede Wel for/schreffn/e Søfren Nielsen domb i Sagen. Afsagt, efterdj at for/schreff/ne Tuende Persoenner som Løsgiangere Och dag drifuere (dagdrivere) ere befundens

1667: 17b

At Omb løbe. Och den ene eftter egen beKiendelse, Tiufuerj begaait, Och den anden af samme Tiufuerj, som hans Reigse Staldbroeder, met en half Rixdaler forstragt, Til med hafuer Rasmus Haluorsen met Trusel Imoed Jens Kleppestøes Høstru, fortfarit, At hun sig for hamb i hendis egen gaard har mott schult; Saa och siden willet hendis Mand for/schreff/ne Jens Kleppestøe, met en Knif I hans eget Huus ofuer falden, Thj bør for/schreffn/e Gregers Olsen efter Høigloflig Ihuekommelse Konning C/hristian 4's Recess, pag/ina 294 at Arbeide I Jern paa Bremmerholmb i Tou Aars tid. Och Rasmus Haluorsen Iligemaade for hans forseelse At Arbeide paa Lilledals Kaaberuerch i Sundhorlehn, Tuende Maaneders tid. (Lilledale/Vetledale er ein gard i Ølve sokn, Kvinnherad sk.r.)

1667 den 1 Julj Betient Retten paa Bergen Raadstue udj Laugmandens sted. Tomas Gilkrist stefnt Her Præsident samt Borgemestere och Raads domb som tilkiender hamb til Rasmus Jørgensen at Betale 200 Rdr, som hand formeener iche pligtig er, efter derom nu indlagde stefnings widere indhold som blef Lest. Christofer Hansen møtte paa Rasmus Jørgensens Weigne, Aff Her Præsident och Borg/emestere och Raads middel møtte ingen. Ingen af parterne hafde paa stefnte domb at i Rette ligge Men Christofer formeente at Gilkrist som har stefnt bør den i Rette ligge, efterdj at hand och iche Rasmus paa den Vrgerer(?), huilchet Gilkrist och blef paalagt, Och derfor Sagen til i dag Klochen 2 Slett optaget. Saa efter Middag samme dag møtte Tomas Gilkrist igien for Retten, Men ingen paa Rasmus Jørgensens Weigne, Imidler tid Suarede Peder Hansen Raadmand och formeente Her Præsident samt Borg/emestere och Raads domb were saa Rett dømbt at den bør Ved magt blifue. Och Indlagde Gilkrist Vdtag af den paa steffnte domb Vnder Byeschrifren Hans Tomasens haand. Iligemaade i Rette lagde Gilkrist, Her General Maior, Oberst til Foeds, Assessor udj Krigs Collegio, General jnspecteur ofuer Bergenhus

1667: 18

Festning, och Amptmand paa Bøfling(?), Hendrich Røsse, hans Pass, Daterit Bergenhuus den 14 Junj nest forleden At Tomas Gilkrist, tillige med Schipper Jacob Wilson, schipper Anders Allen och Willem Bogel Ertzbrel(?) Cambel och tuende Baadtmend, for løfuis (forloves) at Reigse her fra, Imoed nogle

denne Byes Induonnere, som fra Schotland ere løs gifuen etc. efter des widere indhold som blef \och/ paaschrefuit, Och war Gilkrist nu Wden lenger ophold domb begierendis, Saa blef for Retten afsagt, efterdj at Tomas Gilkrist, er faait hender igien (da hand tillige med de andre Schotsche folch af Arresten paa Bergenhus blef løs gifuen) 200 Rdr, som de, der omb samme dølte penge Witterligt war, dog bedre Wiste, At saadant burte werit Øfrigheden i tide(?), At pengene efter Ko/nglig Ma/yestetz Naadigst publicerede Befaling, Kunde I goed foruaring blefuet, Huor ofuer nu iche widis, huor de er hen kommen, widere end at Gilkrist (som en fremmit der Ved Anfangede process, sielf alt saadant først Aabenbarede), fore gifuer, dem til hans Herre i Schotland at hafue ofr giort, <derfor er pengene K....(?) hans Exel/lence Her Statholdrs fuldmegtige etc. efter Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste Befaling at Restitueris.> Thj er for Retten afsagt, At wedkommende bør der Imoed, efter och Her Præsident samt Borgemestere och Raadz dombs henseende efter Louglig Søgning, hafue

regres igien, i Tomas Gilkrist, eller hans Herres goetz, huor det eftter dags, naar Gud gifuer fredelig tilstand, i disse Riger Kand findis. Men Gilkrist bør iche der for Imidler tid, at hindris her fra at Reigse, eftterdj at det er hannem Wed Her General Major Røssis nu fremblagde seenere pas tilsteed, tillige med fleere Schötsche, Imoed nogle af denne Byes Induonere, som af Schotland ere Løs gifuen.

1667: 18b

1667 den 17 Septemb/ris blef Retten betient paa Landtzwig af Oluf Landtzuig Lensmand, Ifuer Rong, Michel Wigeboe, Knud Schurtuet, Jeremias Wig, Magne Hussebøe, Matias Røslan, <Ole Knudsen Landtzuig> Anders Hussebøe, Oluf Toschen Lauritz Oen, Peder Ryland Laugrettismend. Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Søfren Nielsen som for Retten lod frembføre, Marite Lauritzdatter barne fød paa Hendøe her i Herløe Schibred, Och paa Ko/nglig Ma/yestetz och Rettens Wegne hende eftter Loug och Rett, tiltalte, Och Eschede domb ofuer hende, formedelst at hun hafuer Auflet barn och begaait Blodschamb met hendis egen Kiødelige broeder. Da beKiende nu for Retten be/mel/te Quindfolch Marite Lauritzdatter frjwilligen, at hendis Kiødelige Broeder Oluf Lauritsen hafuer Besofuet hende hiemme hoes deris forældre paa for/schreff/ne Hendøe, saa at hun for Vngefer 6 Vgger tid siden, Auflede met samme hendis broeder, It pige barn, som och nu er i Lifue; Saa hun ydermere beKiende at de brugte denne deris Onde och Syndige Ombgiengelse til sammen paa It Aars tid. Sagde sig ellers at hun er Ved 30 Aar gammell, och broederen It Aar yngre, som for denne misgierning er bort Rømbt. Da blef der paa for Retten afsagt, At for/schreff/ne Marite Lauritzdatter bør formedelst denne hendis stoere och grofue forseelse eftter Høigloflig IhueKom/m/else Koning C/hristian 4's Recess pag/ina 179 at miste hendis Lif, och straffis paa hendis Hals met Suerd, Och om hun noget Eyendis er, da \bør/ det til hans Ko/nglig Ma/yestet at were forbrudt. Eftter at dommen Var afsagt blef for/schreff/ne fange tilspurt, huad goetz eller formue hun i nogen maader Kunde Eyendis Were, at hun da nu wille det til Kiende gifue, huor til hun Suarede at hun Eyer gandsche intet i nogen maader <mer(?) end 16 Schilling> eftter som Sig(?) altid hoes hendis forældre hiemme, hafr opholdet, och allene hoes dem fott Klede och føede.

1667: 19

1667 den 18 Septembr/ris blef holden **[Almindelige Høsteting] paa Frekow i Herløe Schibred** Ner[uerende foget] Søfren Nielsen Fox, Bunde Lensma[nden Oluf Landtzuig], Ifuer Rong, Jeremias Wig, Tøris Her..... -bøe, Niels Stj, Lauritz Oen, Mogens Landtzuig, saauelsom flerre Laugrettismend [Och en] stoer deel af for/schreff/ne Schibreds Almue, som Ting søgte.

Blef nu i tilstedeuerende Laugrettismends och Almuens [paa] -høer publicerit, Copie af Ko/nglig Ma/yestet woris Allernaadigste Arfueherris och Kongis Naad/igste Bestallung, At Jens Søfrensen Hauritz Captain Leutnant Vnder det Aggershusische Blaa Regimente, schal Vere Wejemester udj Aggershus, Tunsberg Och Vnderliggende Ambter.

Disligeste hans Exell/ence Her Statholder Vldrich Friderich GyldenLews Befaling At for/schreff/ne Jens Søfrensen Hauritz schal Vere General Wejmester Nordenfieldtz. Och Nicolaus Hebuaderius(?) som af Ko/nglig Ma/yestet met General Wejmesters Charge Nordenfieldtz war benaadiget, igien at were General Wejmester Synden fieldtz. Hans Naadigste Beuilgede Løn, schal Ko/nglig Ma/yestetz Fogder huer Sted oppeberge Och til Amptschrifueren Naar Ko/nglig Ma/yestetz Schatter først er Clarerit, Aarligen Lefuere eftter des widere indhold Etc.

Disligeste blef Lest for/schreff/ne Jens Søfrensens schrifuelse til Fogden, Dat/erit Bergen den 12 Septembr/is 1667, Iblant andet indehollende, Att Bruduig Sogens Almue, er forelagt, at for ferdige dend Wej, fra Boer och ofuen for Bachen, Winter Wejen at holde Ved lige, som schal Vere Sommer Wejen, der møeder af Sundhorlehn, Stranduig Schibrede. Schiold schibred er Vddeelt paa den Wej til Stafanger til Frambnes, der til hielp Closters Bønder och nogle af Sundhorlehn. Sartor Schibreds Almue at beKoste Tuende stoere baader

1667: 19b

..... och en som 8te Mand Kand Roe den Rejsende til Almue som ingen Weye at Ved lige holde, erne deris andeel udj penge til Tretten Ferges met Seigell och Redschab, som schal Ordineris, Trende Ved Alfuestrømb, Trende Ved Kilstrømb, Ved Nye Hammer, Tuende Ved Boer, Tuende Ved Tuenes, som hand begierer for/schreff/ne Almue maa tilholdis eftter Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste och hans Exel/lence Her Statholders Befalinger at eftter Komme, Och at Almuen motte blifue tilspurt, huor megit Mad de Kunde fortære paa Otte dags tid, da de andre første gang er omb at forferdige Weyen, som altid maa Ved lige holdis. Naar de derpaa har Suarit, da er Welfor/schreff/ne Her General Wejmesters meening, At dett Kand eftterladis dennem at gifue half Werd der for I penge, och blifuer saa for Weyene och anden besuering, frj, Och at pengene af huer Bunde Lensmand oppebergis och til Fogden at Lefueris, de begierte Ferges och baader at Kiøbis eller lade byggis for, At den ene i saa maade iche scheer meere Tyngsell, end dend anden, huilchen forslaug hand begierer for Almuen maa worde Lest, Och deris Suar udj Tingbogen, at indføris. Huortil nu tilstede Werende Laugrettismend och Almue Suarede, At de sig Imoed Her General Wejmester schriftlig wille Erchlere Och Aller forderligst, supplicando denne hans forehafuen Vnderdanigst for den Høye Øfrighed Andrage, til Naadig/ste forschaansell for denne hans forslaug, efttersom de udj Ald Vnderdanighed formoedede, At hans Ko/nglig Ma/yestetz och hans Exel/lence Herr Statholders Befalinger, hafuer henseende huor Almindelige Weye er til Landtz, Och iche til demb at forstaaes, som den Rejsendis Wey falder til Søes met baader, som Gastgefuerne eftter Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste tilforne Sær Vdganngne Forordning

1667: 20

Forschaffer och Ved lige holder, efttersom saadanne Ferges ej heller er Tienlig eller brugelig her til Søes, huor och Iblant stoere och farlige Fiorder er, och hart Wejer falder, Tilmed at baade hans Exel/lence Herr Statholder som sielf her igiennem Fogderiet har Reigst, Saauelsom alle andre her Werende Øfrighed och LandKyndige saadant nochsom er Witterligt och det i Sandhed Kand Testere. Och formedelst at den Rejsendis Wej, er her til Søes, och iche til Landtz, da formeente de at saadan Her General Wejmesters forslaug, iche Vere \her/ til nogen gafn, som de och foregaf, formedelst deris stoere Armoed och fattigdomb \her/ ware megtig til at Vdstaa, Men ynschede at de Kunde noget til Werje bruge, hans Ko/nglig Ma/yestetz Tid eftter anden paa budne schatter och Rettigheder, met at betale, huoraf megit endnu Wbetalt hoes alle och mange fatige folch til bage staa. Formoedede ellers at Øfrigheden denne deris Sandferdige Erchlering i beste maader optager, som iche er af nogen moetuillighed, Men allenne som det sig i ald Sandhed forholder. Wille och formoede At Her Commissarius och Amptsforualter, den Høye Øfrighed saauelsom Her General Wejmester, gunstigen widere heromb Vnderretter, som ald beschaffenheden well beKient er.

Jacob Kolleuog stefnt Mogens Tuett foregifuende at hand har schielt hannem for en Tiuf, huor om hand i Rette lagde hans schriftlig Indleg. Mogens møtte och sagde at hand iche hafde schielt anderledis for Tiuf, end at hand hafuer taget Oster (østers?) i hans Leyemaal och ført i Byen at Selge. Jacob sagde at hand tog Osterne paa hans och Mogensis fellitz Leyemaal, Men

Mogens sagde at Jacob fanget dem paa hans Leyemaal och er fra Jacobs Ved dannemend Vdschiftt. Jacob lagde Arne Tolders Zeddel om Osterfang i Rette. Mogens sagde at Jacob gaf hannem minde for huis Oster hand

1667: 20b

For 12 Aars tid for denne tid, paa hans grund hafde tagit, Men siden intet af hannem beKommit. Jacob sagde at hand iche Kunde negte at hand io har taget Oster paa Mogensis grund, dog efter Øfrighedens Befaling. Eftterdj at denne Sag er mellem parterne en wis forstand, Och Mogens iche fuld kommen schielt hannem for Tiuf, widere end at hand har fanget Oster paa hans Leyemaal, da bør Sagen iche at Komme enten af parterne paa Nafn eller Rygte till hinder eller efter tale i nogen maader, och huem af parterne som sig met noget Wbilligt efter denne dag imoed hin anden forbyder, eller denne Sag paa Nye paa Ba..r(?) fører, da stande der for til Rette som Ved bør, hurom de och Ved haand strechning blefue for Retten forligte. Dog schal huer formedelst denne Tuistighed gifue til hans Ko/nglig Ma/yestet 1 Rixort.

Jacob och Michel Schurtuet tildømbt at bøede formedelst at de iche wille føre Fogdens Tienner met It Ancher som blef funden Ved Bratzhoug Setter - 1/2 Rdr.

Blef publicerit Copie af Ko/nglig Ma/yestet Naadigste Forordning, formellende som følger.

Forordning om Proviant Schatten ofuer ald Norge. Vii Friderich Den Tredie af Guds Naade, Danmarchis Norgis Wendis och Gottis Koning, Hertug udj Slesuig, Holsten Stormarn och Dytmerschen Grefue udj Oldenborg och DelmenHorst. Giøre alle Witterligt, efttersom til woris Flodis (flåtes) frembdeelis fornøeden W-ombgiengelige VdRedning, endnu Langt meere Proviant VdKrefuis, end huis som allereede er paa buden dertil udj nogen maader Kand tilstreche. Thj er Wij derfor atter Naadigst forAarsagit at Lade paabiude, saa som wij hermed byder och Befaler, At for det tilkommende Aar ofuer alt udj wort Rige Norge

1667: 21

Baade paa Landet saauelsom udj Kiøbstederne, endnu ofuer huis tilforn er paabuden, schall Vdgifuis och til Martinj førstkommende Lefueris Saa megit Smør och Tørfisch, paa de Steder och den maade och widere ombstender som udj woris sub Dato den 2 January udj Neruerende 1667 Aar, Vdgangne Brefue, udj alle maader er paabuden och formeldis, Saa at ingen mangell eller ophold derudj forspørgis, efterdj woris Tienniste och wore Rigers och Landes Sicherhed det VdKrefuer, Saa som en huer dertil Agter at Suare och sig forskade at Tage Wahre.

Gifuet paa Voris Kongl/ige Residentz udj Kiøbenhafn den 26 July 1667.

Vnder Wort Zignett Friderich

Riktig Copie af Originalen Testerer udj Amptschriuerens Absentz.

Gregers Hansen

1667 dend 20 och 21 7br: (Septembris) blef holden Almindelige **Høsteting paa Allenfit Tingstue i Allenfit Schibred**. Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Søfren Nielsen. Bunde Lensmanden Laurs Mundal, Knud Øffstegaard Anders Mitgaard, Hans Feste, Aschild Nebstad Hans Fosse, Willem Tuett Børge Hielmbtuett, Niels Tuett Anders Selleuold, Haauor Isdal, Arne Ryland, Hans Echeland, Joen Nesse, Michel LilleOxse, Brynild Quamme, Knud Beraas, Gudmund Aasse Laugrettismend, Och en stoer deel af Almuen ibm:

Da blef i tilstedeVerendis paa Hør publicerit Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste Befaling omb proviant Schatt til Flaadens VdRedning Daterit 26 Julj 1667 som her tilforn findis indført. Disligeste blef for Kyndiget General Wejmester Jens Søfren/sen Hauritzis Bestalling, saauelsom hans schrifuelse och forslaug Anlangende Ferges och baader som hand meener Almuen bør

beKoste och holde dend Rejsende til Tienniste, huis meening

1667: 21b

Her tilforne findis indført. Huor til Almuen her, lige som i Herløe Schibrede {sig} Suarede, Och Vnderdanigst formeente, at hans Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste eller hans Ex/ellence Her Statholders Befalinger, iche hafuer henseende eller er meent dennem som boer til Søes, Och ingen LandWeye for den Rejsende Mand er, Men maa alt schee til Søes, och ej heller er nogen LandWeye til Hafner, efter Forordningens Anledning, saasom til Lands. Tilmed at Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste for hen publicerede Forordning anlangende Schydtzferds afschaffelse, Naadigst befaler Gastgefuerne at holde och forschaffe den Rejsende, baade for betaling, Och naar Støre ferd Kunde hende at Komme, da wille de met deris egne baade were ferdige efter Forordningens tilhold, lige som de udj Krigs Tiderne naar Ko/nglig Ma/yestetz Krigs Folch har Reigst igiennem Fogderiet, til hans Ko/nglig Ma/yestetz och Landetz Tienniste hidindtil {gio} Vnderdanigst giort hafuer. Och at de formedelst deris stoere Armoed och fattigdomb schyld, gandsche iche formaar saadanne Ferges og baade at Kiøbe eller Ved lige holde, som och formedelst en och anden Aarsage iche her Kunde were brugelige. Wille derfor AllerVnderdanigst forhaabe at Øfrigheden denne deris ydmygste Erchlering i beste maader optager.

Anders BruKnap møtte for Retten och gaf tilKiende at hand hafde stefnt Lauritz Mundal for huis hand har schrefuet at hans høstru schal hafue schielt. Lauritz møtte och benegtet at hand iche hafde schieldt Anders Pedersens Høstru i nogen maader, Men hans Erchlering paa Andersis beskylding allenne er, huad der ofr hendis schielderj Imoed Anders Isdall, paa Ko/nglig Ma/yestetz wegne Kand Vere at besuerge, efttersom hand i Fogdens frauereelse som en Lensmand motte tage i agt, at tale paa huis Ko/nglig Ma/yestetz

1667: 22

Interesse Kand falde udj. Anders Pedersen sagde at hand wille føre Vidnisbiurd at Lauritz Mundal har schielt. Huorfore hamb blev foreholden demb efter Recessen at Nafn gifue, huilchet hand iche wille giøre, førend at hand hafde ført de første Widnisbiurd. Lauritz Mundal gaf tilkiende at hand hafde stefnt en deel Widnisbiurd deris sandhed at Widne, som paa Tinget hoes war, och hørte paa alt huis som passerede mellem hannem och Anders Pedersens Høstru, Men Anders Suarede at hand iche war stefnt, nogen Widnisbiurd at høre, Men gich fra Retten Vd af Tinget och Vndtuigte Retten, enddog hand blev Ombedet at blifue tilstede, dem at anhøre. Huor med Lauritz iche wille Nøyes, men(?) efter Lougen I.B. 4. Cap/itel først fremb Eschede hans Stefne Vidne Michel LilleOxse och Magne Møcheltun som for Retten Ved æd och Opragte fingre beKiende, at de for meere end fiorten dage siden war i BruKnappen och stefnte Anders Pedersen sielf, at møede Lauritz Mundall i Rette for huis hand Kunde hafue hamb at tiltale eller imoed hamb at føre, Och efter Adtspørgelse efter hand sig hafde betencht, enten hand wille møede paa Allenfit Tingstue, eller paa Radøe Ting, sagde hand omsider, at hand wille møede paa Allenfit Tingstue. Hans Fosse och Ved æd och opRagte fingre beKiende, At da Lensmanden Laurs Mundall Komb op til Tinget igien da hand hafde fult Fogden til Baads, Imidler tid Klagede Andersis Høstru for hannem At en Mand hafde ofuerfaldet och schielt hende, som hun iche Kiende, huor ofuer hun saa paa samme Mand som heder Anders Isdall schieldte och Kaldet hannem schielm och Tiuf, och schulle lade føre hannem til Slottet och sette hannem paa Træ hesten, omb hun end derpaa schulle spendere ald hendis formue. Dertil suarede Lauritz Mundall at hand burde i Fogdens frauereelse paa Ko/nglig Ma/yestetz Veigne

1667: 22b

Saadant som Ko/nglig Ma/yestetz interesse, Kand falde udj, I agt tage, Och Liuse at de Neruerende wille drage saadan hendis schielderj til minde, Och sagde til Anders Isdal (Og Anders Isdal la til??) at hand iche schulle side enten Loug eller Rett, førend hand sig for saadan schielderj hafde Erchlerit, Men hørte iche at Lauritz talte hende it ondt ord till, och iche heller Andersis Konne hannem, eftter som hand tillige met fleere gott folch war nogen stund paa Tinget, eftter at hun Reigste derfra, Dernest frembkomb Anders Selleuold som \Ved æd och opRagte fingre/ berettede och Vedstoed at hand war samme tid paa Tinget tilstede, och hørte at det saaledis i alle maader passerede, som Hans Fosse Wundet hafuer, och iche hørte at Lauritz Mundal talte Anders Pedersens Høstru It Ont ord til och iche heller hun til Lauritz, och war hun nogen stund Reigst fra Tinget førend hand och fleere Reigste derfra. Knud BerAas Profuede lige som for/schreffn/e Hans Fosse och {Knud} Anders Selleuold giort hafuer, Huor paa hand Iligemaade gjorde hans æd met opRagte fingre. Hans Feste och Haggén Berrefør (Håkon Berfjord) for Retten Ved æd och opRagte fingre beKiende, at det passerede lige som Hans Fosse och Anders Selleuold Wundet hafuer, eftter som de ware paa Tinget nogen stund eftter at Anders Pedersens Høstru war afReigst, och iche hørte at Laurs Mundal talte Anders Pedersens Høstru It Ont ord til, och iche heller har til hannem. Lauritz Mundal berettede at hand wille forschaffe fleere Widnisbiurd som och schulle Widne det samme, at hand iche i nogen maade schielte Anders Pedersens Høstru, Men allenne sagde, at hun schulle beuise huis hun hafde schielt Anders Isdal for, eller sielf eftter Loug och Rett lide der for.

1667: 23

Reinholt Jensen stefnt Niels Schor formedelst hand har Nedbrut en deel af hans Lade, och samme Nedbrutte tilfang met Lade døren bortført, som af Tuende Mend er Taxerit for 4 Rdr schade, huor om Abel i Rette lagde Reinholts Indleg. Niels møtte och Vedgich at hand hafde Nedbrut endeel bortag och Lade døren som hand hafde bortført, dog formeente at det iche war saa megit Werd, Och gjorde det formedelst at Reinholt schal Lofuet hamb 3 Tylter Vdschott bord som hand iche hafde faait, end dog hand hamb deromb hafde Anmoedet. Abell Mogensen beuilgede paa Reinholts Weigne at Sagen maa beroe til først kommende Waarting i henseende at hand imidler tid Kand stille Reinholt til fridtz, huis iche da schall Niels Wden widere stefnemaall til Waartinget møede at i Sagen Kand schee domb.

Mogens Essem Ved Lauritz Mundal paa Her Niels Bugges Weigne stefnt Niels Schor for 2 1/2 Rdr Landschyld och 1 Rdr første Bøxsell, som Niels for Retten Ved gich schyldig at were.

Anders Selleuold stefnt for/schreffn/e Niels Schor for 1/2 Wog Korn som hand er schyldig i Tiende til Sunds Kirche huilchet hand Ved gich schyldig at were. Afsagt at Niels bør at betale for schrefne penge och Korn inden 14 dage hernest eftter, eller Ved Wurdering at Vdsøegis. Och Niels igien at søege Reinholt Jensen som hand beraaber sig paa dette schal hafue Lofuet at Clarere.

Christian Hopland stefnt Magne Ryland formedelst hand har slaget It styche Eng paa hans Leyemaal, som Lensmanden Laurs Mundal och Arne Ryland for Retten beKiende sandt at were. Magne møtte iche. Afsagt At Magne Ryland bør iche meere at slaa for/schreffn/e styche Eng eller Christian meere schade der paa tilføye førend hand dertil beuiser sin Rett, saa frembt hand iche derfor will stande til Rette och bøede domb Roff(?), och for widere schade at stande til Rette

1667: 23b

Anders Fyllinge stefnt Steffen Gouserj, formedelst at hans hest Jagede Andersis hest Vdfor Fieldet at dend døde. Ole och Michel KalsAas for Retten beKiende, at de efter Andersis begiering besigtede hesten, och saa af Sporren (sporene) At Steffens hest Jagede Andersis Vdfor fieldet, efter at de tilforne hafde werit til sammen at bidis. BeKiende ellers at dend war Sex Rixdaler Werd. Blef ellers beretted at samme hest tilforne hafde bitt en hest Ihel for Her Obrist Leutnant Eilerich Jensen. Steffen sagde at Anders Kunde beholde hans hest I steden for hans som død blef. Derfor blef for Retten af sagt, at det der Ved for blifuer, saa Steffens hest bør at følge Anders Fyllinge i hans schadis opRettelse.

Johans Selleuolds Høstru stefnt Niels Helleland for 3 Aars Resterende Landschyld. Niels møtte och beKiende at hand er schyldig 2 1/2 Rdr i Trej Aars Landschyld och 2 March Tredie tage. Afsagt at Niels bør betale for/schreffn/e Resterende Landschyld och Tredie Tage inden 14 dage eller Ved Wurdering af hans goedtz at Vdsøgis.

Anno 1667 den 23 Septembr/is blef holden **Almindelige Høsteting paa Radøe schibreds Tingstue**. Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz Foget Søfren Nielsen. Bunde Lensmand Oluf Wetaas, Niels Marøen Gunder Nøtuet Sifuer Dalland, Knud Manger Steffen Sæbøe Mogens Manger Mogens Quallem Mogens Ydstebøe, Niels Tuett, Anders Houglund Jacob Sæbøe, Ole Huidsteen, Oluf Soltuett, Østen Fieldtzende, Niels Risnes, Joen Sollem Knud Sollemb, Niels Olsuold Laugrettismend, samt en stoer deel af for/schreff/ne Schibreds Almue.

Blef publicerit Ko/nglig Ma/yestetz Naad/igste befaling om Smør och fische schatt til Flaadens fornødenhed, som her tilforne er indført.

1667: 24

Iligemaade blef Lest hans Ko/nglig Ma/yestetz Naad/igste samt hans Exel/lence Her Statholders Befalinger anlangende at Capitain Leut/nant Jens Hauritz er bestilt at were General Wejmester her Nordenfieldtz.

Disligeste for/schreff/ne Her General Wejmesters schrifuelse och forslaug, lest. Huortil nu tilstedeuerende Laugrettismend och Almue anlangende Welbemelte Her Gen/eral Wejmesters forslaug suarede, i ligemeening som paa de førige Tingsteder af Almuen suaret er. Sampt at de sig om hans forslaug til alle LandKyndige refererer, at saadanne Ferges och baader iche her holdis Kand eller brugelige ere, huis Lejlighed de Vdførligere Allerunderdanigst supplicando met første for den Høye Øfrighed Andrage wille. Tilmed at de formedelst deris stoere Armoed och fatig domb schyld, iche megtig ere, saadant at Vdstaa. Men Vnderdanigst wille met deris egne baader till Ko/nglig Ma/yestetz Tienniste, lade sig willig finde, naar det behøfuis, at schydtze och føre.

Dend Sag met Johans Rasmus och Anders Tougle, foretagen paa Nye igien efter forige Opsettelse, som her fore indført er, Anlangende at Wedwarde Husset Komb af Ild til schade Imidler tid at de hafde eller holte Wagt paa Weed Warden. Och eschede Fogden domb i Sagen, For/schreff/ne Persoener møtte at det scheede af wuillie werch (mot deiras vilje), ydmygst begierede at det dem denne gang formedelst deris fatig domb, motte efterladis. Da blef for Retten afsagt, end dog at en megit stoer och groff forseelse af dennem begaait er, I det at de iche hafr deris Wagt i tilbørligt agt Taget, at ofr deris Wagt, Land och folch Kunde blefuet udj Confussion ført, som met ald Rette och i Høyeste maader, saauelsom andre til Exempel burde at straffis, lige som de forschylt hafuer. Men

1667: 24b

som Gud Allermegtigste nu har gifuet ynchelige fred, Da paa Øfrighedens goede behaug (end dog deris stoere forseelse langt støre straf Vdfordrer) er det dennem denne sinde, met Trej Rixdalers bøeder til hans Ko/nglig Ma/yestet at gifue, efterlatt formedelst deris stoere fattigdomb schyld.

Fogden paa Ko/nglig Ma/yestetz weigne steffnt Ole Knud och Oluf Hougland, formedelst de har fundet femb Rydtz Læders Huder (Rysslær = russisk raudt lær av kalveskinn, garva med pilebark og innsett med ei blanding av sel-tran og bjørketjøerolje), och iche dem til hannem paa Ko/nglig Ma/yestetz weigne Lefuerit. Indstefnte Ole och Ole Hougland møtte, berettede at de fischede sam/m/e huder op af Søen met deris fische Angler som (hudene) hafde ligget i Søen paa det Siette Aars tid, siden det schib i Sulle Sund Sønder brøed, och ware same Huder Rodne och duede saa got som slet intet, Huorfore de iche wiste at de burde opliusis. Afsagt efterdj at Huderne har ligget saa lenge i Søen at de ere blefuen for derfuede (fordervet) førend de er funden, da bør Indstefnt for Huderne i sig sielf, som och for at de iche Opliuete dem i Tide, at gifue til Ko/nglig Ma/yestet 2 Rdr.

Laurs och Knud Aaland (Odland i Herdla sk.r.?) stefnt Sæbøe besidere formedelst at de schal Trengte sig ind paa deris Lejemaal och fische Wog Ved Aaland, saa och formedelst de i Sommer har taget Sild fra dem i samme Silde Wog Ved for/schreffn/e Aaland. Jacob Sæbøe och hans grander møtte, formeente(?) sig ingen WRett hafde giort, Men lagde Laugmanden Hans Glads domb i Rette, som de formeente wel befrier dennem for denne tiltale, och hiembler dem baade i Land och i fischeuogen. De Aalands Mend Lagde deris supplication (klageskrift) och besuering om deris formeente Rett, udj Rette, som blef lest.

1667: 25

Jacob Sæbøe tilstoed at hand och hans grander Tog Ved It half qter: (quarter) Sild fra Aalands-Mendene i Lands Laad den første gang, Och anden gang lige saa Ved It half qter: (quarter) Sild, som de formeente sig efter dommen och deris hæfd at tilkomme. Lauritz Aaland sagde at hand har boed paa Aaland Ved 28 Aar, Imidler tid har Sæbøe Mend iche haftt, brugt eller Nytt noget i Søen eller Wogen, och iche her i samme Aare nogen Lands Lod faait, som hand meente de ingen Rett til hafr. Hans Tougle sagde at Oluf Landtzuig tilkommer halfdeelen I Wogen. Denne Sag Remitterit til Aasteden, huor hen begge gaarderies Laads Eiere Lougligen bør stefnis tillige med deris prouf paa begge sider, huor da efter foregaaende Loulig stefne maal, beuisning och AdKombst, schal blifue Kient I Sagen huis Rett och forsuarligt were Kand.

Peder Hansen af Bergen Ved Knud Beraas stefnt Knud Olsuold formedelst at hand melchet en Koe førend den bar, som hand hannem hafde af Kiøbt, huor omb hand i Rette lagde hans schrifttlig Indleg. Och berettede Knud at Koen blef ført i Byen til Peder Hansen och bar i Byen, Men wed 13 eller 14 dage efter at hand hafde dend, døde dend, huor fore hand formeener at Knud Olsuold bør den betale at hand har Melchet den Imoed deris forord. Hans Tougle møtte och foregaf, at Knud Mielchet den Tuende gange, efftersom Koen dertil war wan, och gjorde det i beste meening. Afsagt, efterdj Laugrettismendene iche Eragter, at Koen Kunde døe af, at den blef Mielchet, derfor Kand Knud Olsuold iche Kiendis til dend at betale, Men efterdj hand dog Mielchet den Imoed deris forord, da bør hand der fore gifue hannem en half Rixdaler som hand inden Jul først kommende bør betale.

1667: 25b

Knud Halland stefnt Rasmus ibm: (Halland) formedelst hand har Vloulig schaarit hans Agger, huilchen Haluor Kolaas tilstoed war Loulig stefnt. Rasmus blef paa Raabt møtte iche, ej heller blef Liust hans forfald, Wden at hand war Reist til Byen. Derfor blef Rasmus tilKient at bøde stefnefald til Ko/nglig Ma/yestet en {half} March Sølf.

Anno 1667 den 25 7br: (Septembris) blef holden **Almindelige Høsteting paa Lindaas Schibreds Tingstue**. Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz Foget Søfren Nielsen. Bunde Lensmand Ifr Fammestad Christian Mogensløf, Gudmund Qualuog, Hans Qualuog, Haauor Berge, Rasmus Hopland, Lauritz Fieldtzende, Laurs Schouge, Ifr Løfaas, Omund Hunduen, Knud HolmbAas, Steffen Hunduen, Lauritz Holmbaas, Oluf Hopland, sampt en stoer deel af samme Schibreds Almue.

Blef publicerit Ko/nglig Ma/yestetz Naad/igste Schatte bref anlangende Smør och fische Schatt til Flaadens fornøedenhed som her tilforne er indført.

Disligeste Gener/al Wejmester Jens Søfrensen Hauritzis Bestalling.

Saa och for/schreff/ne Wejmesters egen schrifuelse och forslaug, Anlangende Wejene sampt Ferger och Baade Etc. I meening som tilforne Indført er. Huortil nu tilstedeuerende Almue Suarede i lige meening, som paa de andre schibreder af de andre suarit er. Och wille det ydermeere supplicando Andrage, I forhaabende at hans Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste Bestalling och hans Exel/lence Her Statholders Befaling, iche hafuer henseende eller er dem meent, huor ingen Land Weye er, Men wed Søe Kantten huor den Rejsende Alt til Søes och fornemblig Ved gastgefuere eftter Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste for hen publicerede Forordning Befordris.

Ko/nglig Ma/yestetz Foget paa Ko/nglig Ma/yestetz Weigne stefnt Joen Tychhelde

1667: 26

formedelst hand eftter Vdspreed Tale, schal were mistencht for at hafue slaget Johans Qualuog at hand der af schal were død. Joen Tychhelle møtte formeente sig i for/schreffn/e Johans Qualuogs død gandsche Wschyldig, och foregaf at hand iche hafde slaget hannem, berettede ellers at hand och fleere tillige med Johans Qualuog war Wde Wed Birchenes Land at fische och Roede hiemb Pindtz Aften nest forleden, da war nogle af Joens fische bort taget, huor ofr hand saae i Johans baad da de Roede i Selschab hiemb, och meente at hand hafde fischene i hans baad, da sagde S/alig Johans \och bad/ at hand wille lade hamb beholde fischene, paa det at hand iche schulle Suelte ihiel, som hand och lod ham beholde. Saa tog Joen S/alig Johans Qualuog udj hans Wenstre Arm med Wanten paa haanden, at hand af samme Tog, falt ofr ende ofr Toftten i baaden paa den Wenster Arm, huilchet scheede Wed Rødningen, Och Roede S/alig Johans Saa met Besse Rosnes met Rynils Qualuogs dreng sielf anden der fra en Mil Wejgs i en strech An Roe, hiemb til Qualuog. Och døde Tredie fierde dagen der eftter Nemblig Tredie Pindtze dag. Besse Rosnes och Ole Andersen Sundtzbøe som i Sagen at Widne ware indstefnt, Profuede Ved æd och opRagte fingre, at de samme tid Roede i band met for/schreffn/e John Tychhelde, och iche saae at hand slog for/schreffn/e S/alig Johans Qualuog, Wden allenne at hand tog hamb i hans Armb, at hand der af falt ofuer Ende i baaden, berettede ydermeere at S/alig Johans dend tid iche Klagede ofr Joen, enten at hand af sam/m/e fald fich ont eller schade i nogen maader. Dend døedes eftterlefuersche, sampt Ole Bappen for Retten beKiende at for/schreffn/e S/alig Johans Qualuog war ellers i sig sielf, Suag for hans bryst, huilchet och fleere berettede Sant at were, som hørte hannem sielf Klage sig ofr sit brystis Suaghed. Fogden widere for Retten tilspurde, om det war nogen beKient at S/alig afdøde Johans Qualuog

Klagede sin døed ofr nogen huor til nu for Retten fremb kom Michel Vlføen och profuede

1667: 26b

At hand war hoes S/alig Johans en Time eller Tou førend hand døede, da spurde Michel hamb om hand hafde Ont och wille døe, Huortil hand suarede Ja och forstoed det blef iche iche andet, Saa spurde hand widere, om nogen hafde slaget hannem, sagde hand Ja, hand fich det nu at finde, och liuste hans døed paa Joen Tychhelle, och hand schulle giøre hannem lige der for. Och war ingen fleere hoes och hørde disse ord af for/schreffn/e S/alig Johans, Wden hand allenne, Huor ofr hand sende bud til Omund Qualuog at hand schulle Komme i stuen at høre hans beKiendelse, Men da Omund Kom, drog døeden saa snart til, at hand iche Kunde Suare widere, end Ja, Ja, de hand om de førige ord blef tilspurt. Omund Qualuog paa hans Kones weigne tilstoed huis huns(?) tilførne for Retten hafde beKient, at hun tilspurde S/alig Johans den sam/m/e dag som hand døede, huor tilstoed, da sagde hand at Joen Tychhelle slog hannem It slag. Saa spurde hun widere om hand truede hamb, da sagde hand Nej, Men hans døed Klagede hand paa hannem. Blef berett at den dreng Ifr Erichsen som war i baaden met S/alig Johans och Roede hiem met hannem er Reigst til Nordland. Erich Aaraas och Joen Syneuog samt Magne Østrim berettede at de efter {S} Johans Brembnes och Zacharias ibm: (Brembnes) (Bremnes er ein gard i Gulen, men ingen av namna er å finna i Gulenboka) brøedre til dend døede, deris begiering, besigtede dend døede, Fredagen efter at hand døede om Tisdagen, och det efter at hans lig war lagt i Kiste och ført til Østrim Kierche, och Kunde ingen schade paa hans Lig eller Legeme fornemme Wden at hand war blaa for Brysted paa Armen och paa den Høyere Side, huilchet de fore gaf, dog intet efterretligt at were, Men at Liget sig Snart Kunde til Saadant och were for andre. Dend døedes efterlefsche och Slegtninge blef tilspurt, om de ligger hamb Sag til at hand er schyldig i S/alig Johans sin døed, huortil de Suarede Nej, iche meere end efter Widnisbiurden. Erchlerede parterne sig

1667: 27

paa begge sider, at de ingen fleere Widner i Sagen hafr. Ellers Erchlerede den døedis efterlefsche, at fo/rschreffn/e hendis S/alig Mand war blaa paa brystet och paa hans hære (skulder) førend hand døede, Men ingen saae det Wden hun allene. Sagen optagen Indtil W: W: Her Laugmands Raadføring Kand faas, och parterne til neste Ting igien at møede, domb i Sagen at erwartte.

Agatte Førland stefnt hendis Wermoeder Ingeborg Førland, formedelst at hun har slaget hende Trende gange met hendis haand til Blods. Ingeborg tilstoed at hun slog hende Trej slag met hendis Haand, formedelst at hun Imoed hende har brugt en Ond Wnyttig Mund. Derfor blef Ingeborg tilKient at bøede til Ko/nglig Ma/yestet 1/2 March Sølf.

Asbiørn Risøen tilKient at bøede til Ko/nglig Ma/yestet formedelst at hand tog Johans Risøens Smaller om Natten hamb Wwitterligt och førtte dem af deris fellitz hiemb heuge(?) och i en Ombfløt Øe, at hand iche wiste huor de war af blefuen, 1/2 March Sølf.

1667 den 27 7br: (Septembris) blef holden **Høsteting paa Halsuig i Gulen schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Søfren Nielsen. Bunde Lensmanden Oluf Østgulen, Hans Henrichsbøe g/amle Ole Hougsuer, Ole Nappen Joen Galten Joen Høeuig, Joen Kiellinguold, Mogens Risnes Erich, Laurs Kløftuett Aslach Steene, Joen Grinde Claus Dale Joen ibm: (Dale) samt en stoer deel af sam/m/e schibreds Almue.

Da blev publiceret Copie af hans Ko/nglig Ma/yestetz Naad/igste paabud, om Smør och fische schatt til Flaadens VdReedning.

Disligeste blev lest General Wejmester Mandhaftig Jens Søfrensen Hauritzis bestalling, anlangende Wejenis forferdigelse.

Dernest Welfor/schreffn/e Her General Wejmesters forslaug til Almuen, lige som paa førige Tingsteder. Huor til nu tilstedeuerende Laugrettismend och Almue Suarede i lige meening som Almuen paa de andre Steder, I Vnderdanigst forhaabning at saadant er iche henseet til dem huor den Rejsendis Wej her falder til Søes, efttersom de och formedelst deris stoere fattigdom

1667: 27b

Iche Kunde formaa saadant at Vdstaa. Men at Gastgefuerne Vel efter Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste Forordning om schydtzferds afschaffelse beforder den Rejsende met baade och folch. Dog huis til Ko/nglig Ma/yestetz Tienniste met hans Ko/nglig Ma/yestetz folch i Krigs tider eller i andre maader efter samme Naad/igste forordnings formelding at fremb føre naar fornøeden giøris, angaar, wille de her efter, som tilforne met deris folch och baade willigen findis, til huilchen ende de och formeente at hans Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste och Hans Exel/lence Her Statholders befaling och iche hafuer henseende til dennem, Men Huor Almindelige Weye til Lands eller Hafuer ere, som iche her saadan beschaffenhed hafues, saa som paa de steder.

Ko/nglig Ma/yestetz foget stefnt Oluf Henrichsen Nesse formedelst hand har besofuet Karj Ifuersdatter Nefuedal. Den Indstefntis fader Henrich Nesse møtte, och *brette, at for/schreffn/e hans Søn wille Egte sam/m/e quindfolch som hand besofuet hafr, och som hand er Soldatt, formeente hand for bøeder at burde frj were. Men Fogden Eschede domb i Sagen. Afsagt, at om for/schreffn/e Oluf Henrichsen Egter sam/m/e quindfolch, da bør hand bøede efter Forordningen Nj (9) Rx (Rix) ort. Huis iche, da bør hand bøede efter Recessen 12 Rdr.

Fogden stefnt Sidtzele Hansdatter formedelst hendis begangne Lejemaal met en Soldat Ole Olsen som nu er i Kongl/ig Ma/yestetz Tienist i Dane/march. Ifuer Norgulen møtte paa den indstefntis Wegne, at hun nu er paa Tuett, har intet at bøede met, och er iche endnu forløst. Afsagt, at hun bør at betale hendis bøeder efter Recessen Sex Rixdaler, eller der efter at straffis paa Kroppen.

Anders Furnes stefnt Hans ibm: (Furnes) formedelst hand schal schielt hannem for at hand har boed med hannem for en Tiuf och for en schelmb. (.. budd med han som ein tjuv og skjelm) Hans møtte och beKiende at hand Kon sagde, at Anders hafde boed Imoed hannem som en Tiuf. Jens Josepsen BrandAnger och Joen Peder/sen ibm: (BrandAnger) som war stefnt i Sagen at profue, Want for Retten Wed æd och opRagte fingre, at nu nest forleden Winter hørte de paa Furnes, at for/schreffn/e Hans Furnes, schielte Anders ibm (Furnes) for at hand hafde boed met hannem som en Tiuf och en schielmb. Hans sagde at der er blefuet Smaller stollen fra ham, Men huem det har giort Wiste hand iche. Hans efter tilspørgelse sagde at hand iche hafde nogen Widnisbiurd eller beuis Imoed Anders at føre

1667: 28

Widere end at hans Konne sielf hafde sagt, Och beKiende for/schreffn/e Jens och Joen Brandanger, at de hørte Andersis Konne sige, at om Hans wille gifue hende goede ord, da wille hun sige hamb huor en af hans Smaller er afblefuen. Huorom hun nu for Retten Erchlerede saaledis, At det Kom bort i Marchen, som Hansis eget barn der fant det Wed at sige. Sagen til neste Ting opsatt, til huilchen tid Hans har at føre alt huis hand i Sagen Kand hafue, at parterne

da Ved domb Kand blifue adschilt.

Margrette S/alig Jens Erichsens stefnt Henrich Halsuig for hand Solte hende It TingHus, och derpaa betalte hannem Otte Rixdaler, saa hun huerchen har faait huset eller penge. Henrich møtte och tilstoed at hand Solte hende huset och opbar derpaa 8te Rixdaler. Men som Ko/nglig Ma/yestetz foeget S/alig Diderich Busch Kom Vnder Weigs med at Margrete hafde Kiøbt stuen, sagde hand at Margrette war ham meere schyldig i Ko/nglig Ma/yestetz schatter, end som de 8te Rixdaler hun hafde betalt paa Huset, saa at Diderich Busch lod tage TingHuset och føre det i Byen, saa hand formeente iche burde Suare hende, Men Diderichs Arfuinger, efttersom hand iche Kunde forhindre hanem at giøre sig Ko/nglig Ma/yestetz schatter betalt. Margrette lagde Tuende Seddler i Rette huor met hun wille beuise hendis schatt at hafue betalt, som hun sagde begge Were Niels Kaas som da war Diderich Busches Tiener. Men den ene befantis iche af hannem sch/refui/tt(?). Afsagt eftterdj at Henrich iche hafuer forhindrit Margretis Kiøb, Men Diderich Busch det bort ført, som iche beuisis at hand har gifuet tilladelse til, Margrette ej heller beuiser hendis schatter i andre maader betalt. Til med hafde hun burt det i Ko/nglig Ma/yestetz <Fogetz> Lefuende Lif Søgt, efttersom hand lefuede nogen stund eftter at hand loed Huset afføre. Da har Margrette sin regres til S/alig Diderich Busches Arfuinger, efttersom hand loed Huset afføre, och naar hun beuiser hendis schatter foruden Huset at hafr betalt, saa Kom/m/er hende wel til goede huis billigt eragtis Kand.

1667 den 30 Septembr/is blef holden **Almindelige Høsteting paa Eide i Echanger schibred.** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz Foget Søfren Nielsen. Bunde Lensmanden Mogens Essem. Johans Num/m/edal, Magne Echnes, Knud Quinge, Oluf Echanger, Siur och Christian Ascheland, Oluf Echanger, Anders Fyllinge, Jacob Dyrdal, Aschild Ascheuig,

1667: 28b

Gamel och V/nge Oluf Eide Laugrettismend, saauelsom en stoer del af for/schreff/ne schibreds Almue.

Blef publicerit Copie af Ko/nglig Ma/yestetz Naad/igste Befaling anlangende Smør och fische schatt, som her tilforne er Indført.

Disligeste blef lest Copie af Her Gener/al Wejmesters Bestalling, anlangende Wejene, saauelsom hans Særdelis schriftlig forslaug, Belangende Ferges og baader efttersom och her tilforne indført findis. Da til sam/m/e Herr General Wejmesters forslaug, suarede nu tilstedeVerende Laugrettismend Och Almue, eftterdj at dette Fogderie er til Søes, och ingen Almindelige Weye til Lands, Men den Rejsendis Wej falder Her til Søes, huor den Rejsende blifuer eftter Ko/nglig Ma/yestetz Allernaadigste for hen publicerede Forordning om Schydtzferdtz afschaffelse, met folch och baade for betaling Befordrit, saa at der ofuer endnu gandsche ingen Klagemaal scheid eller Kommen er, wille der fore Allerunderdanigst forhaabe och formoede, at hans Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste Bestalling, ej heller hans Exel/lence Herr Statholders Befaling, at were dette Fogderie meent, Saa at de ellers wille AllerVnderdanigst, Ald Beschaffenheden, for den Høye Øfrigh/ed om Naadi/igst forschaansel, for Herr General Wejmesters forslaug, som de formeener iche her gafnlig at were, Andrage, efttersom de och formedelst deris stoere fattigdomb iche Kunde saadant Vdstaa. Imidler tid Erbøede sig Allerunderdanigst, til Ko/nglig Ma/yestetz Tieniste met folch och baade, at hielpe, om \det/ Behøfuis, hans Ko/nglig Ma/yestetz folch her Igiennem, at fløtte och føre.

Her Anders Garman ladet stefne Haluor Helleland for 4 Rdr 2 March som Indstefnte Haluor sielf for Retten beKiende schyldig at were. Iligemaade stefnt Ole Helleland for 4 Rdr 2 Schilling.

Johans Num/m/edal Suarede paa Olufs weigne, at hand wil betale. Mogens Essem paa Her Andersis Vegne begierte domb til betaling. Afsagt, at Indstefnte Haluor och Oluf Helleland bør betale Her Anders Garman forskrefne giæld, inden 14 dage, eller Ved Wurdering af deris goedtz at Vdsøegis.

1667: 29

Anno 1667 den 3 8br (Octobris) blef holden **Almindelige Høsteting paa Hoshofde i Hosanger Schibred**. Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Søfren Nielsen. Bunde Lensmand Mogens Mieldstad, Torchel Aasem, Anders Myching, Hans Jeluig Gulich Noraas, Magne Hannistuett, Niels Øfsthus, Peder Ware, Haluor Blegelj, Rasmus Hannistuett, Fusse Aasem, Johans Ifrsen Haashofde, Besse Dale, Niels Hatland, Oluf Hofstuet, Lars Øfsthus, saa och en stoer deel af samme schibreds Almue.

Da blef for Kyndt Copie af Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste Bref, anlangende fisch och Smør schatt, saauelsom Copie af Her General Wejmesters Jens Søfrensen Hauritzis Bestalling, Wejmesteriet Nordenfields Ved Kommende.

Kongl/ig Ma/yestetz foget eftter GrønAasis besidderis begiering, gjorde nu for Retten i tilstedeuerende Almues paahør, hans Ko/nglig Ma/yestetz Arrest och forbud, at ingen sig eftter denne dag schal fordriste eller Vnderstaa, I deris gaards tilliggende schoufue til Wpligt eller emoed deris willie at hugge eller hugge lade, som de beKlager atschillige hidindtil giort haffuer, Men saa frembt nogen sig eftter denne dag Vnderstaa det at giøre, da iche allene at straffis som Ko/nglig Ma/yestetz forbuds ofuer treder, Mens end och i(?) Nær(?) der for eftter Loug och Rett at straffis som Ved bør.

Aschild Ascheuig stefnt Johans Fieldschaal for hand for hannem holte Ting Imidler tid hand boede paa Echanger schibred, for huis hold hand Lofuede hamb 1 Rdr. Johans møtte, sagde at hand boede Kon it Aar paa Fyllingsnes, førend at Aschild tilsagde hamb Ting at holde, och i de førige Aar hafde hand betalt Tinghold til Semb och Sandwigs goedtz. Aschild stoed hart paa at Johans hafde forligt sig med hamb for 1 Rdr at betale. Afsagt at Johans bør at betale Aschild halfdeelen, Nemblig en half Rixdaler, och dermed Sagen at were aftalt.

1667: 29b

Erich Bircheland stefnt Ole ibm (Bircheland) for hand har optaget en Ege pale (eikepåle), som stoed til merche eller schifte Ved hans Mødung emellem hans och Olufs lejemaal. Ole møtte och iche Negtede at hand io hafde optaget paalen formedelst fare for Børn at Wand stemmede sig der ned i Mødungen. Afsagt at Oluf bør paa sin egen beKostning at lade sette palen (med Tuende dannemends Widne) paa den samme sted, som dend før stoed, til schifte, och formedelst at hand den Wden forloff och Louglig adferd optog, bør hand at bøede til Ko/nglig Ma/yestet 1/2 March Sølf.

Ellj Langeland stefnt *Ole Bernes for en dynne for 10 March. Item for 1 Koe, och i penge 5 1/2 Rdr, *Niels møtte Ved gich at hand hafde en dynne som hun til hannem lefrede (leverte) som hand wille lefuere tilbage naar hun wille den annamme. Men den Koe hun nu fordrer, fore gaf hand at Ellj hans Moeder forærede, och døde saa Kort der eftter, huilchet Ellj sagde Ja til, dog for at Moederen døde, meente hun at burde hafue Koen igien. Anlangede de 4 Rdr, sagde hand at hans broeder af hende Laante, och iche hand, saa hand allene af hende pengene

Annammede som broederen war hamb schyldig. Anlangende de øfrige 9 March, sagde Ellj at Oluf fich en Liusstage Werd 9 March. Huor Imoed Ole sagde at hun fich it pund Smør, huilchet Ellj Negtet iche haffde beKommit. Afsagt, at Ole bør Lefuere hende dynnen tilbage, saauelsom Liusstagen saa frembt hand iche til neste Ting beuiser at hun dend pund Smør der paa har opbaaren. Anlangende den Koe som hun har hen forærit, det bliffr derwed. Angaaende de 4 Rdr dermed beroer til neste Ting, huor da Olufs broeder bør stefnis at møede, at da erfaris Kand, enten at hand eller Oluf, har dem af hende Laant, huor eftter Kand Kiendis huis Retten gemes(?) were Kand.

1667: 30

1667 den 4 8br: (Octobris) blef holden **Høsteting paa Reestad i Mjelde schibred**. Neruerende Ko/nглиg Ma/yestetz Foget Søfren Nielsen. Bunde Lensmand Elling Burcheland, Magne Burcheland, Niels Restad, Mogens och Erich ibm: (Restad) Johans Hafre, Poul Huidsteen Fabians Mitmielde, Anders Øfste Mielde Rasmus Blom, Fabians ibm: (Blom) Johans Restad, samt en stoer deel af Almuen ibm:

Da blef publicerit Copie af Ko/nглиg Ma/yestetz Naad/igste Befaling om den paabuden Smør och fische schatt, som for tilkommende Aar til Flaadens VdReedning nu til Martinj først kommendis schal Vdgifuis.

Disligeste blef forKyndt Ko/nглиg Ma/yestetz Naad/igste Bestaling och hans Exel/lence Her Stholders Befaling, at Jens Søfrensen Hauritz, schal were General Wejmester Nordenfeldtz.

Her Oluf Joensen Sogneprest paa Hougs, lod *publicerere en af Ko/nглиg Ma/yestetz foget Søfren Nielsen Vdstedde schriftlig forbud, paa Ko/nглиg Ma/yestetz Veigne, at ingen sig schal Vnderstaa til Wpligt at Hugge eller Hugge lade I Trengerædtz (Trengeroids) tilliggende schoufue Vnder tilbørlig Vide och straf.

Dagen nest eftter den 5 Dito blef och Retten holden paa for/schreff/ne Restad huor da nogle af Mielde schibreds Almue enda war tilstede, Men de flerste hiemb Reist.

Da blef lest Her General Wejmester Her Capt/ein Leut/nant Jens Hauritzis supplication (klagebrev), huor udj hand sig høyligen ofuer Mielde schibreds Almues stoere moetuillighed eller Rebellerj Imoed hannem som hans Ko/nглиg Ma/yestetz Tierner, anlangende Wejernis for ferdigelse, beegangen BeKlager, Och derfor eftter dends widere formelding, straf paa Rebellernis Lif och formue begierer. Huor paa Her Amptmand och Commiss/arius Hans Hansen har Resolverit, at Ko/nглиg Ma/yestetz foget Søfren Niels/en schal sig Sagen met største Aluorlighed antage, och de Rette Hofuetmend Vdforsche, samt dem til Exemplar straff drage, och de andre efttersom forseelsen er til, Thj det ingenlunde bør Tollereris eller Wstraffit blifue. Dat/erit Bergen 28br: (Octobris) nest forleden.

Huor til Lensmanden Elling

1667: 30b

Burcheland, Erich Restad och ellers saa mange nu tilstede Vare, suarede, at de for deris persoenner iche hafde giort eller begaait den Aller Ringeste Moetuillighed Imoed Welfor/schreffn/e Weymester, huerchen met ord eller gierning, och at det iche heller schulle Kunde dennem Louglic ofuer beuisis, efttersom de aldrig saadant giort hafde, Men en deel berette, at de som ware Ved Tuenes, allenne af Her Wejmester begierte Respit, indtill at Tinget som da war for haanden(?), war holden, at de forinden och til dend berammede Ting, Kunde

were omb, {och}(?) deris schatter och Rettigheder det meste(?) mueligt(?) at Clarere och af betale, efttersom det och war i dend tid, at de schulle føre til Byen at giøre i penge til Tinget, huis Ringe som de Kunde hafue at Selge, Til med at Her Gener/al Wejmester iche heller dend tid, hafde ladet, enten hans Ko/nglig Ma/yestet ej heller andre Øfrigheds Befaling, om nogen Weyes AnRettelse, dennem fore lesse, som de formeente først hafde burtz, Sagde at de wille ellers, ald beschaffenHeden, Allerunderdanigst for den Høye Øfrighed andrager, at deris Moetuillighed iche til noget har werit, eller befindis schal, huilchet alt, saa och omb Wejenis beschaffenhed, eller anrettelse her de \och/ widere andrage wille, efttersom dend Rejsendis Wej falder her til Søes, och iche til Lands, och derfor huerchen hans Ko/nglig Ma/yestet eller den Rejsende til nogen gafn.

Mogens Blomdal stefnt Michel Hagenes, formedelst at hand schal slaget hannem paa Kierche Wejen. Michel blef paa Raabt, møtte iche, ej heller nogen paa hans Weigne, endog at hand och en gang tilforn derfor er steffnt. Derfor blef Michel tilKient at bøede stefnefald, 1/2 Rdr

Ifuer Famestad stefnt Gudmund Borge for 2 Rdr, som hand beretter Lars Semb schall i bøxel opbaarit meere end Lars wedgaar. Da eftter den forKlaring som Haluor Øfsthus der pengene Lefuerede, har giort, bør Gudmund strax/ at betale

1667: 31

Til Lars Sembs Arfuinger samme ombtuistende 2 Rdr, Och Gudmund igien at søege Haluor, om hand iche tilfulde hafr Lefuerit huis penge Gudmund hamb tilstillede Laurs Semb at schulle Lefueris. De øfrige femb Rixdaler som Gudmund ydermere paa førstebøxelen Resterer, bør hand Iligemaade strax till Lars Sembs Arfuinger at betale, saa frembt at hand iche will lide widere domb paa hans gaards forbrydelse.

1667 den 7 Octobr/is blef holden **Høsteting paa Ytre Arne I Arne schibred**. Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Søfren Nielsen. Bunde lens/mand Johans Indre Arne, Erich Tuenes, Peder Indre Arne, Erich Mielcheraen, Anbiørn och Hans Jordal, Hans Huchaas, Oluf Arnetuett, Haluor Rombsloe, Mogens Songstad, Marchus Ytre Arne, Steffen Blindem, Halsteen Røedland, Ole Quamme, Anders Hoele Joen Rombsloe, Rasmus Rombsloe, Oluf Semb, samt en stoer deel af samme schibreds Almue.

Da blef publicerit Copie aff hans Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste bref anlangende fische och Smør schatt, som her tilforn findis indført.

Disligste Copie af Ko/nglig Ma/yestetz Naad/igste Bestallung och hans Exell/ence Herr Statholders Befaling, at Capit/ain Leutnant Jens Hauritz schal were General Wejmester Nordenfieldtz.

Blef och lest for/schreffn/e Wejmesters egen schrifuelse och forslaug, anlangende Wejene, samt Ferger och baader Etc.

Mogens Espel stefnt Oluf ibm (Espel) och hans Høstru Søjnj Nielsdatter, formedelst deris Onde forligelse och schielderj Imoed Mogens och hans Høstru. Huor om hand nu hafde stefnt nogle Widnisbiurd deris Sandhed at profue. Da formedelst befantis, at Oluf och hans Høstru hafde sig Imoed Mogens forgrebet, Saa for Retten afbad Ole och for/schreffn/e hans Høstru deris forseelse, huilchen Mogens dennem och eftter begiering, och formedelst dannemends och gotfolchis forbøn schyld eftterloed, och det wed handstreckning for Retten paa begge sider. Dog met saadan Wilkor, at saa frembt de sig eftter denne dag imoed hamb forseer, da denne Sag och at staa dem Aaben, och formedelst deris Moetuillige Lefnit och forseelse {I}

1667: 31b

Efter Lougen at strafis, och paa deris gaards forbrydelse at søegis, andre Wforligelige til Exempel. Huortil for/schreffn/e Oluf Espel och hans høstru sig begge och nu forpligtede saadan at wille lide, om de sig offtere saaledis her efter forseer.

1667 den 9 8br. (Octobris) blef holden **Høsteting paa Hop i Schiold schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz Foget Søfren Nielsen, Bunde Lensmanden Peder Smøraas, Fredrich Steen, Oluf Hop, Steffen Hamersland, Michel Nestun, Oluf Sandal Vincentz Nøttuet, Gieble Steen, Lasse NordAas Ole Schiold, Ole Eide, Lasse Søraas, Simen Schiold, Arne Totland Erich Borge, Matias Bratland Niels Dingeland Lasse Smøraas Michel Bircheland, Ole Heldal, Mogens Sambdal, Lars Mittun, saauelsom en stoer deel af for/schreffn/e schibreds Almue.

Da blef public/erit Ko/nglig Ma/yestetz Naad/igste paabud, anlangende Smør och fische schatt, som her tilforne er Indført. Disligeste blef forKyndt hans Ko/nglig Ma/yestetz Naad/igste bestalling, anlangende Wejmesterj Syndenfeldtz, samt hans Ex/ellence Her Statholders Befaling, at Jens Søfrensen Hauritz Capitain Leutnant Ved det Aggershusische blaa Regimente, schal Vere General Wejmester Nordenfeldtz.

Blef efter Her Tomas Gilbertsens Begiering lest efterschrefne hans Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste beuilgning, som følger. Wii Friderich Den Tredie af Guds Naade Danmarchis Norgis Wendis och Gottis Koning, Hertug udj Slesuig, Holsten Stormarn och Ditmarschen Grefue udj Oldenborg och Delmenhorst Gjør alle Witterligt, at eftersom os Elschl/igen Hæderlig och Wellærdt Her Tomas Gilbertsen, Sogneprest til Voris Store Hospital, Søfarendis fattighuus och Tuchthuus i wor Kiøbsted Bergen, for os Vnderd/anigst hafuer ladet andrage, samme hans Kalds Ringe IndKombst, Och der Imoed stoere Besueringer, med mange Prædichener om Vgen, samt Siuges Besøgelse, och andet PresteEmbedet VedKommendis er: da saasom Aaresta Kierche der Ved Ste.den(?) liggendis schal Vere devasterit(?): Och Sognemendene til samme Sogen, siden dend tid en deel hafuer Søgt DombKierchen. Item nogle HospitalsKierchen, och en deel andenstedtz efter egen Tyche, eftersom dennem iche nogen anden Kierche siden schal Vere tilWist. Da hafuer Wj efter for/schreff/ne Her Tomas Gilbertsens heromb Vnderdanigst forslag, ansøgning och begiering Naadigst beuilget och tillatt, saa och hermed beuilger och tillader

1667: 32At forskrefne Aaresta Soegen, maa och schal her efter til for/schreff/ne Stoere Hospitals Kierche och Preste Kalds forbedring perpetuerit Vere och forblifue. Thj biude och Befale Vj samptlige Sognemend och Sognefolch, paa de steder som forskrefne Aaresta Kald, tilforne Vnderligget hafuer, at j Retter eders Lejlighed efter, her efter bemelte Stoere Hospitals Kierche at søege, och dessen Prest som nu er eller her efter Kommendis Worder, for eders Rette Sogneprest, at holde och Achte, giørendis och gifuendis Kierchen och Presten huis Rettighed, dertil med Rette bør, Saaledis som Aaresta Kierche och Prest tilfor Sedvanlig Nytt och haft hafuer. Forbiudendis alle och en huer her imoed eftersom forskrefuit staar, at hindre eller udj nogen maade forfang at giøre, Vnder wor Hyllest och Naade.

Gifuet paa Vort Slott Kiøbenhafn den 4 July Anno 1667. Vnder Wort Zignett Friderich
/E. Krogh

Efter Gudfrychtig Matrone Cathrina Muntis begiering blef lest och forKynt Gabriel Rosenschiold, Dorete Bielchis, Knud Bildt, Jens Bildt och Christian Bildt, deris Welbiurdigheders Vdgifne Schiøde, Daterit Strømb den 16 April/is 1667, At de hafuer til for/schreffn/e Cathrine Munte och hendis Sønner Loduig och Rasmus Otsønner(?) Stud, en deel

deris her I Bergenhus lehn liggendis Jordegoedtz eftter Schiødetz widere indhold, Solt och afhent, huor Iblant, en gaard SørEide, her i Schiold schibred liggende, som schylder Aarligen halfanden Løber Smør \och/ afhendt er, eftter schiødetz widere formelding.

Fogden giorde Ko/nglig Ma/yestetz forbud paa Mogens Nor Espelands schoug, eftter hans begiering, at ingen sig eftter denne dag schal tilfordriste, I samme Mogensis gaards Lejemaals schoug at hugge eller schiere noget af schoufen Vnder Wide sampt bøeders och straf eftter Lougen.

Oluf Dale af Herløe schibred stefnt Oluf Schage for 5 Rdr 2 March, som hand er hamb och hans Stalbrøedre i Arbeds Løn schyldig. Huilche Oluf Schage tilstoed schyldig at were. Men derimoed foregaf, at be/mel/te Ole Dale och hans følgere loed for Komme (lot forkomme) 2 Tylter boluerch som Kostet hannem 2 1/2 Rdr, huilche hand formeente der i burde Kortis, det øfrige wille hand betale. Men Ole Dale formeente at hand iche war hans dreng at tage wahre der paa, Men det blef wed Slottet paa Land opdraget.

1667: 32b

Afsagt at Oluf Schage bør at betale Ole Dale for denne fordring 4 Rdr 8 Schilling inden 14 dage, det øfrige bør Oluf Dale i det bort Komne Temmer (tømmer) afKorttet were, saa at de der i lider huer half schade.

Cathrine Munte stefnt Niels Ørbech, Lenne Møldal Jacob Møller formedelst at de iche holder deris gierdis gaarder mellem Møldal och Hunstad Ved lige, huor ofr Leenes och Jacobs heste nest forleden Sommer er ind Kommen i Cathrinis Korn och giort hende stoer schade. Huor om indlagdis hendis schrfttlig indleg. Peder Smøraas møtte paa Leenes Weigne och sagde at hun schiuder sig til Retten at ingen brøede hoes hende findis. Paa Niels Ørbechs och Jacobs Vegne møtte ingen, til Sagen at wille suare. Ellers blef af Anders Dauitsen tilKiendegifuet at Leene och Jacob Møllers hest har werit af Cathrines folch tilforne indsatt formedelst de hafde fundens och giort hende schade i hendis Agger och Eng, Men deris folch hafde dem met geualt och Wden minde Vdtaget. Afsagt, at de Wide blifuede Niels Ørbech och Jacob Møller bør at bøede stefnefald, och gifue hende en billig Kost och Terring. Dog det øfrige i Sagen Remitteris til Aasteden til gierdisgaardernis Louglig besigtelse och Ved lige holdelse, huor eftter siden Kand Kiendis huis Rett er.

Ibe Jacobsen eftter Indstefning loed Jacob Møller Ved hans fuldmegtig Tomas Hansen i Rette fordre, formedelst at hans hund har Ihielbit 3 KalKunsche Høns, saa och for at hans hest hafr Slaget hans barn, end dog at Jacob schal were til Raad tilforne paa sligt at Raade boed. Lensmanden Peder SmørAas tilstoed Loulig at hafue steffnt Jacob til dene Sag heri dog at suare. Men ingen møtte til Sagen noget at suare. Derfor blef Jacob tildømbt at bøede eftter i Rette settelse, stefnefald til Ko/nglig Ma/yestet 1 March Sølf.

1667 den 11 8br: (Octobris) blef holden **Høsteting paa Schouge i Sartor schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foeget Søfren Nielsen. Bunde Lensmanden Ole Bielcherøen, Mogens och Willem Worland, Peder Nord Echerhofde

1667: 33

Hans Kousland Niels Homelsund, Oluf Sør Echerhofde, Oluf Fielde, Laurs Kousland, Jacob Hammersland och Michel Augdenes (Ågotnes) Laugrettismend, sampt en stoer deel af samme

schibreds Almue.

Da blef publicerit Copie af Ko/nglig Ma/yestetz woris Allernaadigste Arfue Herris och Kongis Naadigste Forordning, anlangende Smør och Fische schatt, som her tilforne findis indført.

Blef och for Kyndiget Copie af hans Ko/nglig Ma/yestetz Naadigste Bestallung och Copie af hans Exel/lence Herr Statholder Vldrich Friderich GuldenLews Befaling, at Mandhafttig Capitain Leut/nant Jens Søfrensen Hauritz er beschichet at were General Wejmester Etc.

Disligeste blef lest Welfor/schreff/ne General Weymesters egen schrifttlig forslaug anlangende Wejene, met widere, formellende som følger. Høyærede fornemme Mand Søfren Nielsen, efter ordre och Naadigste Befalinger, hafuer Jeg Allereede Vddeelit af hans betroede foegderies Almue, paa den Nye Anlagte Wej fra Bergenhus til Aggershus, Nemblig, Arne schibrede, Meldal schibrede Haranger schibreds Almue paa den Wey fra Bergen och til Tuenes Bruduig Sogens Almue, schal giøre och er lagt til den Wej, fraa Boe och ofuen for Bachen, Winter Wejen at holde Ved lige, som schal were Sommer Weyen, der møeder af Sundhorlehn, StrandWigs schibrede. Noch er Schiold schibrede Vddeelt paa den Wej til Stafuanger til Frambnes, der til hielp Closter Bønder Och en part af Sundhorlehn. Sartor schibred schal bekoste Tuende stoere Baader, en som Thj Mand, och en Otte Mand, Kand Roe, den Reysende til Tieniste. Anlangendis de Almue och Schibreder, som ingen Weye hafuer bekommet, schal gifue sin andeel udj penge med mindste beKostning, till disse Feger och Baader som schal ordeneris, er tilsammen Tretten, med Segell och Reedschab; Trende Ved Alfuestrømb, Trende Ved Kilstrømb, Trende Ved Nødhammer, Tuende Ved Boe, Tuende Ved Tuenes, Tuende Ved Bochen, de Tuende schal Sartor schibrede Ved lige holde och beKoste. Huorfore Wenligen begieris af hans Ko/nglig Ma/yestetz Foget ofuer Nordhorlehns

1667: 33b

Fogderie, at hand wille tilholde de Resterende Almue udj Schrifueren och Eedsoren Laugrettismends ofueruerelse, at de saadant efterkommer, efter hans Ko/nglig Ma/yestetz Och hans Exel/lence Herr Statholders Naadigste och Streng Befalinger. Min meening och forslug er saaledis. At de Schibreders Almue, blifuer tilspurt, huor megit Mad de Kunde fortære paa en Otte dags tid, saa lenge blifuer de andre paa Weyen første gang at forferdige, och maa dog altid holde Ved lige, Naar de Suarer deris betenchning, da Kand hand efterlade dennem met half des Werd, af penge, Och saa for Weyen och anden besuering, udj saa maader at were frj for. Men dise penge, Kand en huer Lensmand Opberge, och till Her Foget Lefuere, at Mand for dennem Kand beKomme de begierte Feger och Baader, enten til Kiøbs eller lade byggis, dermed scheer den ene Bunde iche meere Tyngsell end den anden, At denne min begiering och forslaug, motte for Almuen Lesis, och deris Suar udj Tingbogen at motte Indførdis, mig til widere efterretning. Hannem met K:(?) och børn Vnder Guds Beschermelse Tror hierteligen wil hafue befalet. Bergen den 12 Septembr/is A/nn/o 1667 Jenns Hauritz

Efter Cathrine Muntis begiering blef nu for Retten forKyndiget Gabriel Rosenschiold, Dorthe Bielchis, Knud Bildt, Jens Bildt och Christian Bildt, deris Welb/emelte til for/schrefn/e Cathrine Munte och hendis Sønner Vdgifne Schiøde, at de til dennem har Solt schiødt och afhendt, en stoer deel Jordegødtz her I Bergenhuus Lehn liggendis, Och Iblant andet her I schibredet, Hummelsund, fisch Tou pund, Och Stennsland fisch halfftredie Woger, som hun tillige met hendis Sønner, saauelsom det andet goetdz som Schiødet indeholder, til Odel och Eyendomb Nyde och beholde schal, Imoed den fulde och Nøyagtige betaling, som Welfor/schreffn/e Welbiurdige folch, derfor har Annammit och betalt er. Samme Schiøde Daterit Strøme den 16 April/is 1667.

1667: 34

Hans Grafsted stefnt Oluf Haluorsen Mitfielde for 4 Rdr 2 March 4 Schilling som Oluf for Retten Wedgich, schyldig at were, Iligemaade stefnt efter schrefne Erich Mogensen Knapschoug for 3 Rdr 4 March 14 Schilling huilche Erich Vedgich schyldig at were, Men at Hans har af ham en deel Sølf i pant saa hand met ham wil giøre afRegning. Ole Nielsen Dale for 5 Rdr, Och sagde Ole at hand derfor wille were i hans minde. Johans Mogensen Galten for 2 Rdr 2 March 4 Schilling som Johans Vedgich schyldig at were. Anne Willemsdatter Nippen for 4 Rdr 4 Schilling, som hendis fader Willem Øfre Børnes tilstoed och met første at schulle Clarere, ØrJens Glesnes for 10 Rdr 4 1/2 March, som hand nu for Retten tilstoed schyldig at were. Oluf Bielcherøen efter Hans Grafsteds indlagde fuldmagt och protestation begierte domb til betaling. For Retten afsagt, At forschrefne Indstefnte Persoenner, bør pligtig were inden 14 dage at betale den nu for Retten Vedgangen giæld, eller den Ved Wurdering af deris goedtz, efttersom en huer schyldig er, at Vdsøegis.

1667 den 21 8br: (Octobris) betientis Retten paa Bergen Raadstue, af Oluf Landsuig Niels Erstad Steffen Tuett Ole Frechou Mogens Leeruig Gutorm Grasdal, anlangende at Fendrich Jørgen Anders/en af schipper Arent Brant er blefuet i Buchen met Hug ofrfalden, huorom Oluf Bielcherøen war indstefnt at Vidne, som beKiende at der Kom bud til ham at Fendrichen war ofrfalden, saa gich hand i Maris Hus i Buchen at fornem/m/e huor tilstoed och talte met Fendrichen som Klagede at hand war ofrfalden af for/schreffn/e Brant, Joris Cornelsens Søn och en Sundsschipper, sampt at hans degen (kårde) war ham fra taget, huor ofr hand spurte Brant huor hans degen motte were, da suarede hand at hand det iche Wiste, ellers sagde Ole hand hørte Fendrichen sige til Brant at hand iche Kunde Klage saa megit ofr hannem som paa de for/schreffn/e andre Tuende, Kunde iche ellers efter lenge och ofte spørgelse, {iche} blifue wist huor degnen war. Berettede och at Fendrichen och Brant, drach Brenduin tilsamenn efter at Klamerien war scheid. Sampt at Ole Christensen hafde

1667: 34b

for hannem berett, at Fendrich schulle sagt i Buchen, at der war farlig handlet met Jacob Busch som ligger døed slaget udj {Bache] Kongshaufn, huor af Klammerien mellem for/schreffn/e Fendrich och schipperen met de andre schal were Kommen. Och gjorde Ole Bielcherøen hans Æd med opRagte fingre paa huis hand nu I Fendrichens fuldmegtige Poul Wilhelms och be/mel/te Brants Neruerelse, Wundet hafr.

1667 den 20 9br: (Novembris) blef Retten betient paa Hucheland af Peder Smøraas Lensmand Oluf Sandal Michel Nestun Oluf Hop, Simen Schiold och Laurs Smøraas, huor Daud Mogensen hafde i Rette stefnt Fredrich Steens Bøxel Seddel til Jørgen Kiempe paa dend gaard Fantoftt Vdgifuen, som hand formeener sig paa samme gaard præiudicerlig Och der for iche at bør Komme hannem til schade, Iligemaade Var S/alig Kiempis efterlefuersche stefnt, Sampt Hæderlig och Wellærde Mend Her Otte Hansen och Her Samuel Hansen. Ingeborg Kiempe i Rette lagde hendis for huerfuede bøxell Seddel paa Fahntoftt, som blef lest. Daud Mogensen beKiende for Retten at hand nu hafuer afstait och oplatt for/schreff/ne gaard Fahntoftt for Herr Otte Hanssen Sogneprest til NyeKierchen i Bergen, som dend nu bruger. Ingeborg Kiempe lagde en beschichelse i Rette Dat/erit 3 Aug/usti nest forleden til Henrich Wessel, met beschichelse mendenis paategnelse, huad Wessels Suar schal hafue werit som blef lest. Huortil Her Samuel nu for Retten suarede at dend opShigelse til Wessel scheidde Saauit met hans willie och Sambtyche paa Welb/emelte frue Kiersten Bildtz Vegne at om Daud och

Wessel Kunde Komme derom ofuereens, huis iche, da Daud at Nyde gaarden frembdeelis lige som tilforn, efttersom hand iche enten wille eller Kunde støede Daud fra gaarden saa lenge hand dend bruge wille. Her Samuel Hansen i Rette lagde Welb/emelte fru Kierstens fuldmagt, Rettigheden af hendis goetz at oppeberge, sampt af Fredrich Steen at indKrefue, huis hand paa samme goetzis forualting, Kand med Restere, Nemblig Imidler tid at hand det forualtede. Samme fuldmagt Dat/erit Fredrichstad den 8 Maj 1667.

1667: 35

Her Samuel tilspurte Frederich Steen, om hand hafde noget at beuise med, at fru Kiersten har sambtycht Fredrichs Bøxel Seddel, efttersom den er Kon paa Hendis Behaug Vdgifuen, Huortil Frederich sagde hand hafde nu intet Men meente at fru Blandtzeflor det hafde, formeente ellers at hans af fruen meddeelte fuldmagt paa goetzitz forualting, midler tid hand det forestoed, at were noch, Och sagde Frederich at hand hafuer ført Welb/emelte fru Kiersten Jørgen Kiempis bøxelpenge for for/schreffn/e gaard Fahntoftt til Regenschab, som hand der for oppeborit hafuer. Her Samuel Hansen i Rette lagde hans til hans broeder Her Otte Hansen Vdgifne bøxel Seddel, Dat/erit 8 Julj 1667, at hand efter Daud Mogensens opladelse, hafr bøxlet och fest hannem for/schreffn/e gaard Fahntoftt. Her Samuel lagde nogle Missiuer i Rette, som Welb/emelte fru Blandtzeflor Bildt, Welb/emelte fru Kiersten Bildt och Welb/emelte Margrete Jul har schrefuet, huilche Her Samuell toeg til sig igien af Retten efter at de till(?) der.(?) ware {lest}, saauit Her Samuel sielf anuiste, denne Sag at VedKomme, leste. Eftterdj nu for Retten beuist er, at Daud Mogensen hafuer sielf frjuilligen oplatt och afstaait dend gaard Fahntoftt for Her Otte Hanssen Sogneprest til NyeKierchen i Bergen, saa at dend er i saa maade Louglic Ledig blefuen til en andens brug, Tilmed er Jørgen Kiempis Enche bedre end en fremmit berettiget, at bruge samme gaard som hendis S/alige forældre har haftt och brugt, efter som Daud Mogensen er derpaa med hendis S/alig Moeder formedelst giftermaal indKommen, huorfor hun och nu beuiser at hendis S/alig Mand Jørgen Kiempe 30 Rdr bøxel penge til Welb/emelte fru Kiersten Bildtz, dend tid fuldmegtige Fredrich Steen at hafue betalt, efter bøxel Seddelens widere formelding, huilche penge Fredrich och tilstaar at hafue ført fru Kiersten til Regenschab. Disligeste er och Her Samuel Hansen blefuen Kiempis bøxell Zeddel paa

1667: 35b

gaarden anuist, førend at hand siden gaarden til hans broeder for/schreffn/e Her Otte Hansen hen bøxlede, Thj bør Ingeborg Kiempe gaarden efter hendis S/alig Mands forhuerfuede bøxel Seddel til brug at nyde, och den til første far dag (faredag) af nogen Whindrit at tiltrænde, huor til de som ofuer Retten paa hans Ko/nglig Ma/yestetz Weigne holde bør, wel bliffr hende efter denne domb beforderlig.

(1667: 36)

Vdj denne Norhorlehns Tingbogh findis fyrgetiuffue och Otte Numererede blade, huor udj Sorenschriffueren ibid: Hans Hansen i NerVerende Aar, Richtigen haffuer at indføre alt huis som for Ting och Ret passerer, hans bestilling vedkommende, saa Som hand achter at forsuaere, Bergenhuus d/en 2 Jan/uary 1667. Reichwein